

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitní věd

Diplomová práce

Vývoj místní samosprávy ve městě Čáslav

Bc. Kateřina Řepová

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Kateřina Řepová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Vývoj místní samosprávy ve městě Čáslav

Název anglicky

The Development of Local Government in the Municipality of Čáslav

---

Cíle práce

Cíl práce spočívá ve zjištění faktorů ovlivňujících charakter lokálního politického procesu ve městě Čáslav. Dílčími cíli práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Definovat charakter lokálního politického procesu na základě analýzy vývoje lokálního stranického systému, charakteristiky místních konfliktních linií a jednání komunálních politických aktérů.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti politického procesu v obcích různých kategorií. Práce bude mít charakter případové studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. Při analýze vývoje komunálního stranického systému bude využita komparace výsledků komunálních voleb v časové řadě, ke zjištění konfliktních linií a k analýze a interpretaci vztahů politických aktérů a jejich jednání pak bude proveden kvalitativní výzkum založený na polostrukturovaných rozvorech s komunálními politiky.

Doporučený rozsah práce

60 – 70 stran

Klíčová slova

Čáslav, komunální politický proces, volební strana, lokální stranický systém, komunální koalice

---

Doporučené zdroje informací

- Balík, S. (Ed.) Komunální volby v České republice v roce 2002. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Mezinárodní politologický ústav, 2003, ISBN 80-210-3211-1
- Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4
- Bernard, J.; Kostelecký, T.; Illner, M.; Vobecká, J. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Praha: SLON, 2011, ISBN 978-80-7419-069-8
- Bubeníček, V. ; Čmejrek, J. ; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5
- Bubeníček, V.; Kubálek, M. Charakter lokální politiky v suburbánním politickém prostoru . In: Acta Politologica, 4 sv. 3 č., 2012, ISSN 1803-8220
- Bubeníček, V.; Kubálek, M. Konfliktní linie v malých obcích. In: Acta Politologica, 2 sv. 3 č., 2010, ISSN 1803-8220
- Čmejrek, J. a kol. Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Praha: Kernberg Publishing, 2009, ISBN 978-80-87168-10-3
- Illner, M. The territorial dimension of public administration reforms in East Central Europe. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 1997, ISBN 80-85950-37-5
- Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101
- Říchová, B. Úvod do současné politologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů. Praha: Portál, 2002, ISBN 80-7178-628-4
-

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

PhDr. RNDr. Michal Kubálek, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 5. 2. 2019

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20. 2. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 03. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vývoj místní samosprávy ve městě Čáslav" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. 3. 2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala PhDr. RNDr. Michalu Kubálkovi, Ph.D., za kvalitní vedení diplomové práce, odborné rady, ochotu a spolupráci. Velké poděkování patří také všem respondentům z řad zastupitelstva města Čáslav, kteří byli ochotni a věnovali mi svůj čas a cenné informace, které mi byly velkou oporou a pomocí při zpracovávání této práce.

Vývoj místní samosprávy ve městě Čáslav

Abstrakt

Diplomová práce je zaměřena na vývoj místní samosprávy ve městě Čáslav. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část vymezuje základní pojmy, související s problematikou komunální politiky. Dále je v této části vymezena problematika komunálního volebního systému, konfliktních linií, komunálních koalic a lokálních modelů demokracie. Teoretická část byla vypracována na základě studia odborné literatury. Praktická část má charakter případové studie. Město Čáslav definuje z hlediska historického, geografického, socioekonomického či kulturního. Větší význam je kladen na politické spektrum obce a analýzu výsledků komunálních voleb v časové řadě 1998–2018. V závěru jsou zhodnoceny výsledky polostrukturovaných rozhovorů s místními zastupiteli a dalšími aktéry místního politického života.

Klíčová slova: Čáslav, komunální politický proces, volební strana, lokální stranický systém, komunální koalice, zastupitelstvo obce, konfliktní linie

The Development of Local Government in the Municipality of Čáslav

Abstract

The diploma thesis focuses on the development of local government in Čáslav. The thesis is divided into the theoretical and practical part. The theoretical part defines basic concepts related to the issue of communal politics. Furthermore, the issues of the municipal communal political process, local cleavages, local coalitions and local models of democracy are defined in this part. The theoretical part was elaborated on the basis of study of professional literature. The practical part has the character of case studies. It defines the city of Čáslav from a historical, geographical, socioeconomic or cultural point of view. Greater importance is placed on the political spectrum of the municipality and the analysis of the results of the municipal elections in the time period from 1998-2018. In conclusion, there are results of semi-structured interviews with local councilors and other actors of local political life evaluated.

Keywords: Čáslav, communal political process, political party, local party system, local coalitions, municipal council, local cleavages

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3 Teoretická východiska	14
3.1 Veřejná správa a samospráva	14
3.1.1 Obecní zřízení v ČR.....	15
3.2 Obecní orgány	16
3.2.1 Zastupitelstvo obce	16
3.2.2 Rada obce.....	17
3.2.3 Starosta.....	18
3.2.4 Obecní úřad.....	18
3.2.5 Orgány zastupitelstva a rady.....	18
3.2.6 Funkce obcí.....	19
3.3 Komunální volební systém.....	19
3.3.1 Volební právo	20
3.3.2 Volební systémy	20
3.3.3 Volební obvod.....	21
3.3.4 Forma kandidatury	21
3.3.5 Struktura hlasu	22
3.3.6 Volební klauzule	23
3.3.7 Volební formule.....	23
3.3.8 Volby do zastupitelstva obce v České republice	23
3.4 Lokální politické systémy	24
3.4.1 Politické strany	25
3.4.2 Fenomén nezávislosti.....	25
3.5 Komunální konfliktní linie.....	26
3.6 Komunální politické koalice	27
3.6.1 Typologie koalice dle Balíka	28
3.6.2 Typologie dle Jüptnera.....	30
3.7 Lokální modely demokracie.....	33
4 Praktická část	37

4.1	Charakteristika města Čáslav	37
4.1.1	Historie obce	37
4.2	Demografická struktura města	39
4.2.1	Stav obyvatel.....	39
4.2.2	Vývoj obyvatel.....	40
4.2.3	Národnost.....	43
4.2.4	Vzdělanost	43
4.3	Socioekonomická charakteristika.....	44
4.3.1	Ekonomická aktivita	44
4.3.2	Zaměstnavatelé	45
4.3.2.1	Les & Timber	45
4.3.2.2	Letiště Čáslav	45
4.3.2.3	Starkl zahradník, spol. s r.o.	46
4.3.3	Školství	46
4.3.3.1	Mateřské školy.....	46
4.3.3.2	Základní školy	46
4.3.3.3	Střední školy a učiliště a Vyšší odborná škola	47
4.3.3.4	Další školská zařízení	48
4.3.4	Sociální péče	48
4.3.4.1	Anima Čáslav, o. p. s.....	49
4.3.4.2	Domov důchodců Čáslav.....	49
4.3.4.3	Klub důchodců.....	49
4.3.4.4	Diakonie Střední Čechy.....	50
4.4	Kultura a Sport	50
4.4.1	Kultura	50
4.4.1.1	Městské muzeum Čáslav	50
4.4.1.2	Informační centrum	51
4.4.1.3	Dusíkovo divadlo.....	52
4.4.2	Sport a Zájmové spolky	52
4.4.2.1	Sportoviště.....	53
4.4.2.2	Sportovní kluby města.....	53
4.4.2.3	Zájmové spolky	54
4.4.3	Známé osobnosti	55
4.5	Rozpočet obce	56

4.6	Územní plán	58
4.7	Komparace volebních výsledků v letech 1998–2018.....	58
4.7.1	Volby v roce 1998.....	59
4.7.2	Volby v roce 2002.....	60
4.7.3	Volby v roce 2006.....	61
4.7.4	Volby v roce 2010.....	62
4.7.5	Volby v roce 2014.....	64
4.7.6	Volby v roce 2018.....	65
4.8	Shrnutí výsledků komunálních voleb v období 1998–2018.....	67
4.9	Aktéři lokálního politického procesu	71
4.10	Politický proces města Čáslav.....	72
4.10.1	Vývoj města	72
4.10.2	Významné výstavby a rekonstrukce	73
4.10.3	Zhodnocení funkčního období jednotlivých starostů.....	74
4.10.4	Vize města.....	75
4.10.5	Problémy města.....	75
4.10.6	Konfliktní linie, charakter tvorby koalic, styl místní politiky	76
5	Závěr.....	78
6	Seznam použitých zdrojů	80
7	Přílohy.....	86

Seznam obrázků

Obrázek 1:	Vlajka města.....	37
Obrázek 2:	Znak města	37
Obrázek 3:	Mapa města	38
Obrázek 4:	Náměstí Jana Žižky z Trocnova.....	39
Obrázek 5:	Městské muzeum Čáslav	51
Obrázek 6:	Dusíkovo divadlo	52
Obrázek 7:	Rekonstrukce Dusíkova divadla.....	73
Obrázek 8:	Zimní stadion	74
Obrázek 9:	Poloha města Čáslav	86

Seznam tabulek

Tabulka 1:	Počet členů v zastupitelstvu dle počtu obyvatel v obci	16
------------	--	----

Tabulka 2: Věková struktura obyvatelstva	40
Tabulka 3: Struktura ekonomicky aktivních obyvatel v jednotlivých odvětvích	44
Tabulka 4: Výsledky voleb v roce 1998	59
Tabulka 5: Výsledky voleb v roce 2002	60
Tabulka 6: Výsledky voleb v roce 2006	62
Tabulka 7: Výsledky voleb v roce 2010	63
Tabulka 8: Výsledky voleb v roce 2014	64
Tabulka 9: Výsledky voleb v roce 2018	66
Tabulka 10: Index plurality.....	68

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v letech 2000–2018.....	40
Graf 2: Vývoj přírůstku obyvatel od roku 2000–2017	41
Graf 3: Bilance narozených a zemřelých v letech 2000–2017	42
Graf 4: Bilance přistěhovalých a vystěhovalých v roce 2000–2017	42
Graf 5: Vzdelanost.....	43
Graf 6: Příjmy v roce 2017	56
Graf 7: Výdaje v roce 2017.....	58
Graf 8: Volební účast.....	68
Graf 9: Počet kandidátů	69
Graf 10: Počet kandidujících mužů a žen	69
Graf 11: Zastoupení mužů a žen v zastupitelstvu	70

1 Úvod

Veřejná správa hraje důležitou roli v oblasti fungování státu. Veřejná správa je dělena na státní správu a samosprávu. Samospráva je dále dělena na profesní, zájmovou a územní. Územní samospráva má 2 úrovně-obecní a krajskou. Komunální politika je pro obyčejného občana nejvíce dosažitelná a srozumitelná, jelikož se nachází na nejnižší úrovni politického systému.

Komunální politika začala být sledována až koncem 90. let 20. století, v souvislosti s reformou veřejné správy a rovněž v souvislosti s integračním procesem při vstupu do EU.

Pro Českou republiku je typická výrazná sídelní diverzifikace – velký počet malých obcí, která představovala komplikaci při výzkumu této oblasti. K 1. 1. 2017 se v České republice nachází celkem 6 258 obcí, z toho celkem 58 % obcí tvoří obce pod 500 obyvatel. Z toho důvodů bývá komunální politika zkoumána prostřednictvím případových studií. Touto formou byla napsána i předkládaná diplomová práce.

Diplomová práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část seznamuje se základními pojmy komunální politiky, s pojmem obec či obecními orgány. Dále se věnuje komunálnímu volebnímu systému, stranickým spektrům, konfliktním liniím, politickým koalicím a modelům lokální demokracie.

Praktická část seznamuje s městem Čáslav, z hlediska historického, geografického, demografického či socioekonomického. Seznamuje s kulturou obce z hlediska pamětihodností, sportu a místních spolků. Významnou část tvoří analýza komunálních voleb a zhodnocení výsledků rozhovorů o stylu místní politiky, vzniku konfliktních linií a tvorbě koalic.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je zjistit faktory, které ovlivňují vývoj místní samosprávy ve městě Čáslav. Práce definuje tři dílčí cíle. Prvním dílčím cílem je charakteristika hlavních socioekonomických ukazatelů. Druhým dílčím cílem je identifikace místních stranických spekter a analýza chování lokálního stranického systému. A posledním, třetím dílčím cílem je charakteristika stylu místní politiky, konfliktních linií a tvorby komunálních koalic v obci na základě analýzy vývoje lokálního stranického systému.

.

2.2 Metodika

Diplomová práce je vypracována na základě výzkumného přístupu, který zohledňuje rozdíly politického procesu v obcích různých velikostních kategoriích. Dle Petra Jüptnera spadá obec do kategorie obcí s větší střední velikostí. Práce má charakter případové studie. Ke sběru dat bylo použito studium dokumentů, statistických údajů a metoda dotazování. Metoda dotazování byla provedena na základě polostrukturovaných rozhovorů, které byly realizovány s deseti členy místního zastupitelstva napříč politickým spektrem. Rozhovory se vztahovaly k otázkám historie, rozvoje obce, veřejným problémům, byly taktéž zaměřeny na tvorbu koalic či na politické strany a konflikty. Cílem polostrukturovaných rozhovorů byla identifikace stylu místní politiky, konfliktů a tvorba koalic. Při analýze komunálního stranického systému byla využita komparace výsledků komunálních voleb od roku 1998–2018, ke zjištění konfliktních linií a k analýze vztahů politických aktérů a jejich jednání. Součástí diplomové práce jsou obrázky, grafy a tabulky, které usnadňují orientaci v dané problematice.

3 Teoretická východiska

Komunální politika je realizována v prostředí místní samosprávy a lze ji studovat pomocí případových studií. Pro studium byly využity dvě případové studie: Bubeníček, V.; Kubálek, M. – Konfliktní linie v malých obcích a Kubálek, M.; Bubeníček, V. – Charakter lokální politiky v suburbánním politickém prostoru.

3.1 Veřejná správa a samospráva

Veřejná správa je souhrn správních činností a úřadů, které vykonávají veřejnou politiku, ve veřejném zájmu na ústřední, regionální i místní úrovni. Do veřejné správy je zahrnut výkon státní správy a výkon samosprávy. (Čmejrek, a další, 2010 str. 6)

„Státní správu lze v obecné rovině definovat jako skupinu lidí, kteří jsou v rámci specifické veřejné funkce pověřeni řízením lidských a materiálních zdrojů.“ (Říchová, 2002 str. 179)

Samospráva je nadále dělena na samosprávu územní a zájmovou.

Mezi subjekty veřejné správy řadíme stát, orgány a instituce státu. Moc je členěna na zákonodárnou, výkonnou a soudní. Moc zákonodárná je nadřazena veřejné správě. Moc soudní je vykonávána na základě zákonů a základem veřejné správy je správní soudnictví.

Veřejnou správu je možné charakterizovat na základě materiálního smyslu a formálního smyslu. *“V materiálním smyslu je veřejná správa souhrnem správních činností ve veřejném zájmu na ústřední, regionální i místní úrovni. Tyto činnosti jsou kvantifikovatelné, neboť jsou financovány z veřejných rozpočtů. Ve smyslu formálním představuje veřejná správa činnost organizačních jednotek a osob, jež reprezentují veřejné zájmy. Toto hledisko postihuje i funkční dělbu mezi zákonodárnou, výkonnou a soudní mocí při poskytování veřejných služeb.“* (Čmejrek, a další, 2010 str. 6)

Dle Balíka v oblasti samosprávy převládá kolegiální styl nad individuálním a laické řízení nad byrokratickým. (Balík, 2009 str. 12)

3.1.1 Obecní zřízení v ČR

Dle zákona č. 128/2000 Sb. O obcích: „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.*“ (Zákon č. 128/2000 Sb. O obcích)

Obec neboli venkov lze označit za geografický pojem a jeho vymezení vychází ze sociálně geografických charakteristik. Hlavními charakteristikami vymezení venkova jsou počet obyvatel a hustota. Hranice počtu obyvatel je stanovena na 2000, respektive 3 000 obyvatel a hustota je stanovena na 100, respektive 150 obyvatel na km². (Bernard, a další, 2011 str. 19)

Obec je označována jako veřejnoprávní korporace, která hospodaří se svým majetkem, vystupuje svým jménem, na vlastní odpovědnost. Pokud má obec více jak 3 000 obyvatel, stává se městem. Obec tento návrh však musí podat do Poslanecké sněmovny. Vláda a předseda Poslanecké sněmovny se poté k tomuto návrhu vyjádří. Dojde-li ke sloučení dvou obcí a alespoň jedna je městem, stávají se městem. (Zákon č. 128/2000 Sb. O obcích)

Obec vykonává samostatnou a přenesenou působnost, což znamená, že na základě samostatné působnosti vykonává věci samostatně, nezávisle na jiných orgánech. Význam přenesené působnosti spočívá v přenesení některých pravomocí ze státu na obec

Dle zákona č. 128/2000 Sb. Do samostatné působnosti spadá:

- Obecně závazné vyhlášky
- Hospodaření s majetkem obce
- Územní plán
- Rozpočet obce
- Závěrečný účet obce
- Místní referendum
- Spolupráce mezi obcemi
- Zřizování právnických osob
- Zřizování obecní policie
- Oceňování významných událostí svých občanů aj.

Do přenesené působnosti spadá vydávání nařízení, pokud je k tomu obec zmocněna.

Občany obce jsou fyzické osoby, které mají státní občanství České republiky a jsou přihlášení k trvalému pobytu. Existuje zde volební právo pasivní a aktivní. Aktivní právo občana je účinné dosažením plnoletosti neboli 18. věku narození a umožňuje volit zástupce například do zastupitelstva. Pasivní právo znamená být volen. (Čmejrek, a další, 2005 stránky 30-38)

Zvláštní označení „městys“ se vztahuje k historickému nároku, kdy obec může označení užívat v případě, že před dnem 17.5. 1954 byla městysem, a zdali o to požádala předsedu Poslanecké sněmovny. (Balík, 2009 str. 21)

Posledním případem jsou statutární města, která se mohou členit na městské obvody či části. K roku 2018 je jich celkem 2018 a mezi statutární města patří například Hradec Králové, Pardubice, Kladno, České Budějovice nebo Karlovy Vary a další. (Čmejrek, a další, 2005 str. 30)

3.2 Obecní orgány

3.2.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo je orgán obce, který je složen ze členů zastupitelstva. Počet členů je stanoven na základě počtu obyvatel obce a na velikosti územního obvodu. (Čmejrek, a další, 2005 str. 43)

Tabulka 1: Počet členů v zastupitelstvu dle počtu obyvatel v obci

Počet obyvatel	Počet členů v zastupitelstvu
do 500 obyvatel	5–15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7–15 členů
Nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11–25 členů
Nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15–25 členů
Nad 50 000 obyvatel do 100 000 obyvatel	25–45 členů
Nad 100 000 obyvatel	35–55 členů

Zdroj: Zpracováno dle (Čmejrek, a další, 2005 str. 43)

Člen zastupitelstva předkládá podněty k vyjednávání, vznáší otázky, postřehy či poznámky a požaduje od zaměstnanců obce informace, související s výkonem jejich funkce. Zastupitel má povinnost účastnit se zasedání zastupitelstva obce, které je veřejné a mělo by být pořádáno alespoň jedenkrát za tři měsíce. Z každého jednání zastupitelstva je pořizován platný zápis, který je podepisován starostou či místostarostou. (Čmejrek, a další, 2005 str. 44)

Mezi pravomoci obce řadíme schvalování programu rozvoje obce, schvalování územního plánu obce, schvalování rozpočtu obce, zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů, zřizování a rušení příspěvkových organizací, rozhodování o založení či rušení právnických osob, rozhodování o vyhlášení místního referenda, zřizování či zrušení obecní policie, spolupráce obcí, stanovení počtu členů rady, ale také volení starosty a místostarosty ze svých členů a další. (Čmejrek, a další, 2005 stránky 44-45)

Pakliže v obci není rada, zastupitelstvo obce vykonává funkce rady, jako například vydávání nařízení. (Čmejrek, a další, 2005 str. 46)

„K platnému usnesení zastupitelstva obce, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce.“ (Čmejrek, a další, 2005 str. 46)

3.2.2 Rada obce

Rada je výkonný orgán obce a je odpovědna zastupitelstvu. V případě, že v obci není rada, její funkce je vykonávána starostou. Radu tvoří starosta, místostarosta a její členové. Počet členů je závislý na počtu členů zastupitelstva a členové jsou voleni z řad zastupitelstva. Počet členů musí být lichý v rozmezí 5–11 členů. Rada nevzniká v obcích, kde je počet členů nižší, jak 15 členů.

Zasedání rady probíhá častěji, než u zastupitelstva a schází se dle potřeby. Zasedání je však neveřejné. (Čmejrek, a další, 2005 stránky 48-49)

„Rada obce je schopna se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů; k platnému usnesení nebo rozhodnutí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů.“ (Čmejrek, a další, 2005 str. 49)

Mezi pravomoci rady patří zabezpečování hospodaření obce dle schváleného rozpočtu, vydávání nařízení, zřizování a zrušování komisí, stanovení počtu zaměstnanců

v obecním úřadu, ukládání pokut, rozhodování o uzavírání nájemních smluv či schvalování organizačního řádu obce. (Čmejrek, a další, 2010 stránky 44-45)

3.2.3 Starosta

Starosta je hlavou obce. Stejně tak jako místostarosta je volen členy zastupitelstva. Starosta je odpovědný zastupitelstvu.

Starosta je zodpovědný za přezkoumání hospodaření obce za předešlý kalendářní rok. (Čmejrek, a další, 2005 str. 50)

„Starosta svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva obce a rady obce, podepisuje spolu s ověřovateli zápis z jednání zastupitelstva obce a zápis z jednání rady obce.“ (Čmejrek, a další, 2005 str. 50)

V případě odvolání starosty či vzdání funkce, je funkce starosty vykonávána místostarostou, pokud tak schválilo zastupitelstvo. Pokud ne, tak je výkon funkce vykonáván jedním z členů zastupitelstva. (Čmejrek, a další, 2010 str. 46)

Starostu lze označit za lokálního leadera. Jedná se o teorii lokálního politického vůdcovství. Leadership je jednání, které dokáže přesvědčit ostatní k takovému jednání, proti kterému byl dříve vyjadřován odpor. (Bernard, a další, 2011 stránky 27-28)

3.2.4 Obecní úřad

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem úřadu a zaměstnanci úřadu. Hlavním představitelem obecního úřadu je starosta. Obecní úřad je tvořen také výbory, které jsou zřizovány zastupitelstvem a komisemi, které jsou zřizovány radou. (Čmejrek, a další, 2005 str. 51)

Tajemník obecního úřadu je povinen zajišťovat výkon přenesené působnosti, plnit úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo, stanovit platy zaměstnancům úřadu a také vydat skartační plán a spisový a pracovní řád úřadu. (Čmejrek, a další, 2010 str. 47)

3.2.5 Orgány zastupitelstva a rady

Povinností zastupitelstva je zřízení finančního a kontrolního výboru. V případě, že dle sčítání lidu žije v obci více jak 10 % obyvatel, hlásící se k jiné národnosti, tak zastupitelstvo

musí zřídit Výbor pro národnostní menšiny. Každý výbor má svého předsedu, který je z řad zastupitelstva.

Finanční výbor kontroluje hospodaření obce s majetkem a financemi. Kontrolnímu výboru je uložen úkol kontroly plnění usnesení zastupitelstva a rady obce. (Čmejrek, a další, 2005 stránky 52-53)

V některých obcích může být zřízen Osadní výbor neboli místní výbor, který je tvořen minimálně třemi členy, počet členů je určen zastupitelstvem. Osadní výbor předkládá návrhy zastupitelstvu, vyjadřuje se k návrhům zastupitelstva nebo k dotazům či připomínkám občanů. (Čmejrek, a další, 2010 str. 48)

Výkonný orgán obce tedy rada, může zřídit komise, které jsou iniciativním a poradním orgánem. (Čmejrek, a další, 2005 str. 53)

3.2.6 Funkce obcí

Chápání obcí je ovlivněno dvěma skutečnostmi – skutečnou historií sídel a pospolitostí obyvatel. Historie sídel se vztahuje především k tradicím a k samovolnému rozhodování obyvatelstva o některých záležitostech.

V současné době existují dvě možnosti, na základě kterých porovnáваме územní společenství obyvatel – Gemeinschaft a Gessellschaft. Tyto dva pojmy byly představeny v 19. století Ferdinandem Tönniesem. Gemeinschaft neboli společenství znamená územní a personální vymezení obce, tvořené rolnickými a měšťanskými postoji. Gessellschaft neboli společnost, jejíž znaky spočívají v egoismu, soutěži, zisku a instrumentální racionalitě. Může se zdát, že tato rozdělení jsou pouze teoretická, a že se neodráží v realitě. Opak je však pravdou. Tato rozdělení se odráží v běžných debatách. (Balík, 2009 stránky 27-28)

3.3 Komunální volební systém

Volby jsou klíčovým mechanismem pro zastupitelskou demokracii, která reprezentuje preference a postoje občanů, které se přetvořují do zvolených zastupitelů. Volby jsou nejdůležitější participací občanů na politickém životě. Hlavní funkce voleb spočívá v odhalení aktuálního složení politických sil a rozmístění mandátů mezi ně. (Čmejrek, 2008 str. 48)

Od zjištění aktuálního složení politických sil následuje rozdělení mandátů, vytvoří se většina a exekutiva, poté se zformuje opozice, která má za úkol kontrolovat exekutivu.

Volby jsou svobodné, rovné, přímé a jsou pořádány pravidelně. Občané si díky volbám mohou vybrat mezi politickými stranami a pomohou nám určit politické a správní orgány.

Základem voleb je svoboda a pluralita voleb. Svoboda je založena na dobrovolném odevzdání hlasů pro svou stranu či kandidáta. Pluralita voleb spočívá v existenci množství stran pro rozmanitější výběr. Hlasování je tajné. (Čmejrek, a další, 2010 stránky 51-52)

3.3.1 Volební právo

V roce 1990 byl uzákoněn systém pasivního a aktivního volebního práva. Podmínkou volby je však dosažení plnoletosti – věku 18 let, státní občanství a právní způsobilost. V roce 2001 došlo ke změkčení podmínky, kdy voleni mohou být i lidé, kteří nemají státní občanství, ale právo je jim přiznáno na základě mezinárodní úmluvy. (Balík, 2009 str. 85)

3.3.2 Volební systémy

Volební systém znamená převedení rozhodnutí voličů do zastupitelského orgánu. Po hlasování dochází ke sčítání hlasů, čemuž se říká volební procedura. Volební systém v komplexní podobě zahrnuje pojmy jako volební obvod, forma kandidatury, struktura hlasu, volební klauzule a volební formule.

Rozlišují se celkem dva volební systémy – většinový a proporcionální.

Většinový systém je založen na jednomandátovém volebním obvodu. Počet volebních obvodů je totožný s počtem volených mandátů. Voliči si vybírají mezi jednotlivými kandidáty a kandidát s největším počtem hlasů získává mandát. Výhodou většinového systému je především jednoduchost, silné zosobnění a sepětí zastupitele s obvodem a s voliči. Nevýhodou je však disproporcionalita a nedostatečné odrážení rozložení politických sil.

Proporcionální systém je nejrozšířenějším systémem v Evropě a je založen na vícemandátovém volebním obvodu. Voliči hlasují mezi jednotlivými politickými stranami. Výhodou poměrného zastoupení je spravedlnost a odhalení aktuálního rozložení politických sil. Jeho nevýhodou je však složitost a těžkopádnost, jelikož hlasy se přepočítávají na

mandáty a formování exekutivy a opozice je obtížnější. (Čmejrek, a další, 2010 stránky 52-54) (Farmani, a další, 2016 stránky 1918-1919)

3.3.3 Volební obvod

Základem volebního obvodu je velikost, která je měřena počtem přidělovaných mandátů v daném obvodu. Hlavním znakem volebního obvodu je proporcionalita voleb. (Čmejrek, a další, 2010 str. 54)

„Čím je volební obvod větší, tj. čím více mandátů se v něm přiděluje, tím proporcionalnější jsou volby.“ (Čmejrek, a další, 2010 str. 54)

Pokud je volební obvod menší, snižuje se i proporcionalita. Minimální počet mandátů je stanoven na číslo pět. Je-li v obvodu méně jak 5 mandátů, obvod je silně disproporcionální a existuje zde nadreprezentace nejsilnějších stran. (Čmejrek, a další, 2010 str. 54)

Volební obvody jsou členěny do tří kategorií:

- a) Nízká (2–4 mandáty)
- b) Střední (5–9 mandátů)
- c) Vysoká (10 a více mandátů)

(Balík, 2009 str. 92)

S teorií volebního obvodu koreluje i pojem gerrymandering. Gerrymandering znamená, že je možné manipulovat s hranicí volebního obvodu, což může pomoci k dosažení lepšího výsledku. Poprvé metodu použili v roce 1812 v USA. Metoda je založena na sledování stranických kritérií při vymezení obvodů pro prospěšnost kandidáta nebo kandidátní listiny. Gerrymandering je využíván v jednomandátových obvodech a v České republice jej lze využít pouze na lokální úrovni. (Čmejrek, a další, 2010 str. 55)

3.3.4 Forma kandidatury

Poměrný volební systém je založen na existenci kandidátních listin, které lze rozdělit do tří kategorií:

- a) Přísné vázané kandidátní listiny

U prvního typu kandidátních listin volič nemůže měnit pořadí osob ani hlasovat pro kandidáty z jiných listin. Pořadí mandátů je určováno stranou. Pro kandidující stranu je tento

system výhodný v silné kontrole svých reprezentantů. Na komunální úrovni je tento typ kandidátní listiny ojedinělý.

b) Vázané kandidátní listiny

Druhý typ kandidátních listin spočívá v možnosti voliče udělit preference. Pořadí je stejně tak jako u prvního typu určováno stranou. Volební systém poté určí hranici odevzdaných hlasů, která umožní kandidátovi posunout se výše. Udělování preferencí je možné pouze v jedné straně, nelze udělovat preference v různých stranách.

c) Volné kandidátní listiny

U třetího typu kandidátní listiny je pořadí určováno opět stranou, ale volič má možnost si vybrat kandidáty z různých stran. „*Mandáty jsou přidělovány stranám na základě poměru všech preferencí udělených kandidátům dané strany, v jejím rámci pak ale kandidátům, kteří obdrželi nejvíce preferenčních hlasů.*“ (Balík, 2009 str. 95)

Panašování označuje způsob výběru kandidátů napříč jednotlivými kandidátkami. Volič není omezen pouze na jednu kandidátní listinu. (Balík, 2009 str. 96)

3.3.5 Struktura hlasu

Voličský hlas vypovídá o politických názorech a preferencích.

Jediný hlas je využíván v personální kandidatuře, v jednomandátovém volebním obvodu. V České republice jsou příkladem senátní volby.

Alternativní hlas je používán ve většinovém volebním systému, kdy je potřeba získat absolutní většinu hlasů.

Preferenční hlasy umožňují ovlivnit pořadí a využívají se v proporčním volebním systému.

Vícenásobný hlas znamená, že volič disponuje takovým množstvím hlasů, které koresponduje s velikostí volebního obvodu. Vícenásobný hlas je používán ve volbách do zastupitelstva obce.

Ojedinělým případem je hlas dvojitý – typický pro smíšené volební systémy, kdy volič volí jak v jednomandátovém, tak ve vícemandátovém obvodu. (Čmejrek, a další, 2010 stránky 56-57)

Volič může volit třemi způsoby:

- a) Označení jedné volební strany na hlasovacím lístku – hlas každému kandidátovi ze strany
- b) Označení jednotlivých kandidátů na různých hlasovacích lístcích
- c) Kombinace předchozích dvou – označení jedné volební strany a výběr jednotlivých kandidátů z různých stran.

(Balík, 2009 str. 97)

3.3.6 Volební klauzule

Jinými slovy uzavírací klauzule definuje hranici, která musí být překonána, aby politický subjekt mohl být zařazen do procesu rozdělování mandátů. (Balík, 2009 str. 98)

Volební klauzule má redukční funkci, což znamená že zabraňuje roztržštění zastupitelského orgánu. (Čmejrek, a další, 2010 stránky 57-58)

3.3.7 Volební formule

Volební formule je prostředek převedení hlasů na mandáty. Volební formule je dělena na volební kvóty a volební dělitele. Volební kvóta odhaluje minimální počet hlasů, které kandidát musí získat pro získání mandátu. Příkladem volební kvóty jsou Haaerová kvóta, Droopova kvóta či Imperialiho kvóta. Volební dělitel vychází z faktu, že nárok na křeslo by měl mít subjekt, který má nejvyšší průměr hlasů na mandát. Volební zisk je postupně dělen řadou čísel. Příkladem volebních dělitelů jsou upravený d'Hondtův dělitel, Saine-Laguë či Imperiali dělitel a další. (Balík, 2009 stránky 101-102)

3.3.8 Volby do zastupitelstva obce v České republice

Zákon č. 491/2000 Sb. upravuje volby do zastupitelstev obcí. Komunální volby jsou založeny na všeobecném, rovném, přímém a tajném hlasování dle pravidel poměrného zastoupení.

Obec vytváří jeden volební obvod. Obec má však pravomoc vytvořit více volebních obvodů za předpokladu, že v obci do 10 000 obyvatel se bude volit nejméně pět členů do zastupitelstva, v obci do 50 000 obyvatel se bude volit nejméně 7 členů do zastupitelstva a v obci nad 50 000 obyvatel se bude volit nejméně 9 členů do zastupitelstva.

Každá volební strana může kandidovat pouze s jednou kandidátní listinou. Pokud volby probíhají ve více volebních obvodech, strana může mít kandidátní listinu v každém obvodu. Za volební stranu lze označit registrované politické strany a hnutí, nezávislé kandidáty, sdružení nezávislých kandidátů či sdružení politických stran nebo hnutí. Kandidát může být zapsán pouze na jedné kandidátní listině.

Pokud kandidují nezávislí kandidáti je nutné doložit ke kandidátní listině také petici. U sdružení nezávislých kandidátů je potřeba 7 % podpisů obyvatel obce nebo obvodu. U nezávislých kandidátů je potřeba 5 – 0,5 % občanů dle velikosti obce nebo obvodu.

Na kandidátní listině může být pouze tolik míst, kolik je míst do zastupitelstva obce. Ve volbách do zastupitelstva obce se využívá otevřených kandidátních listin a volič disponuje vícenásobným neboli kombinovaným hlasem, což znamená, že volič může zaškrtnout tolik kandidátů, kolik je mandátů v zastupitelstvu napříč všemi stranami nebo zaškrtnout jednu stranu. Obě možnosti se dají kombinovat.

Volič musí osobně dorazit do hlasovací místnosti, jelikož zastoupení není možné. Po provedení změn na hlasovacím lístku, hlasovací lístek vkládá do obálky a vhodí do volební urny za přítomnosti okrskové volební komise. (Čmejrek, 2008 stránky 51-54)

Uměle stanovený práh pro vstup do orgánu zastupitelstva činí 5 %. V komunálních volbách je však možná drobná úprava a přihlídnutí k počtu kandidátů na kandidátní listině.

K přepočtu hlasů na mandáty je využívána d'Hondtova volební formule. (Čmejrek, a další, 2010 stránky 63-64)

3.4 Lokální politické systémy

Obraz lokálního politického systému závisí především na velikosti obce. Na lokální úrovni je scéna doplňována neparlamentními a regionálními politickými subjekty. (Čmejrek, a další, 2009 str. 14)

V 90. letech 20. století se do popředí tlačí i procesy na lokální úrovni, které do této doby zastíňovalo politické stranictví na národní úrovni.

Pro Českou republiku je typická velká roztržitost osídlení s mnoho malými obcemi. Po roce 1989 došlo ke zvýšení počtu obcí o téměř polovinu. K roku 2000 bylo v ČR 6 251 obcí. Celou třetinu tvořily obce do 200 obyvatel. 60 % tvořily obce do 500 obyvatel.

Obce do 1 000 obyvatel bylo 80 % a nejpočetnější skupinou byly obce do 2 000 obyvatel, kterých bylo až přes 90 %.

Dle analýz výsledků komunálních voleb v roce 2002, v obcích nad 2 000 obyvatel, se vyskytují všechny parlamentní strany, ale i strany regionální. V obcích do 2 000 obyvatel je však situace jiná, lokální politická scéna je v porovnání s parlamentní scénou neúplná. V obcích do 1 000 se nevyskytovaly téměř žádné parlamentní strany. Nejmenší obce bojují o preference hlasů a setkáváme se u nich s častými zvraty. U obcí střední velikosti (2 000 – 40 000 obyvatel) lze říci, že na scéně se ukazují téměř všechny parlamentní strany, ale i regionální a lokální strany. (Čmejrek, a další, 2005 stránky 134-135)

3.4.1 Politické strany

Lokální politický systém je tvořen politickými stranami, jejich členskými základnami, činnostmi a vztahy mezi nimi. (Bubeníček, a další, 2005 str. 6)

Politické strany představují jakési propojení mezi politickou mocí a občany. Díky politickým stranám funguje demokratický politický systém. Do politické strany se lidé sdružují na základě názorů a zájmů. Politické strany jsou nástrojem pro získání co největšího podílu na moci jsou volby.

Nejstabilnějšími stranami z hlediska historie jsou strany KSČM a KDU-ČSL. Ostatní strany vznikaly postupně po roce 1989. (Čmejrek, 2008 stránky 57-59)

3.4.2 Fenomén nezávislosti

Nezávislí kandidáti jsou rysem politické scény na regionální úrovni. V některých případech se jedná dokonce o jediný způsob kandidatury v obci a v některých případech pouze doplňují úplné politické spektrum. Může se však jednat o záložní kandidátku parlamentních stran. Kandidátní listiny nezávislých jsou tvořeny především z důvodů slabosti členské základny politické strany, ale také i z důvodů, že by bez nezávislých ani nezaplňily kandidátní listinu. Na komunální úrovni představují politické strany problém, kdežto strany nezávislých představují pracovitost a spolupráci. Nezávislí se většinou neschází a ve volbách jsou upřednostňovány osobnosti, na rozdíl od parlamentních stran. (Čmejrek, 2008 stránky 64-68)

3.5 Komunální konfliktní linie

Konfliktní linie neboli cleavages hrají důležitou roli v oblasti komunální politiky. Konfliktní linie mají tendenci se projevovat především v běžných situacích, jako jsou konfrontace dvou a více politických stran. Jedná se však o konfrontace, které nemají institucionální podobu. Konfrontace jsou většinou založeny na rozdílných názorech občanů. Dochází k nim při řešení konkrétních projektů.

Nejčastější štěpení se objevuje mezi starousedlíky a přistěhovalci. Toto štěpení je typické pro zázemí velkých měst nebo v suburbánních oblastech. Konflikty mohou vznikat i mezi chataři a občany obce. Někteří chataři se však rádi zapojují do veřejného dění, a pak dochází ke střetům v komunální politice.

Štěpení může mít různou povahu například historickou nebo etnickou. Konflikty mohou souviset s náboženstvím nebo s postupným osidlováním.

Je však nutné zmínit, že obce většinou žádné konflikty nepocítují jako původ diferenciací. Venkov vnímá „politikaření“ – politiku, politické strany jako něco špatného. S tím je spojena i kandidatura, kdy občané proto ani nechtějí kandidovat a považují to spíše za nutné zlo, kdy je v závěru jedno, za kterou stranu kandidujete. (Čmejrek, a další, 2009 stránky 33-36)

Na scéně politického procesu lokální úrovně dochází ke kompetenčním sporům. K těmto sporům dochází v případě, že je zastupitelstvo výhradně rozděleno na dva tábory – koaliční a poziční. (Balík, 2009 str. 230)

Konfliktní linie lze chápat jako rozdíly mezi skupinami (etnické, geografické, ideologické atd.), které přerostou v otevřený konflikt a poté mají charakter politického problému.

Na české scéně převládá konflikt levice – pravice. Ovšem čím menší je obec, tím menší je místo pro spor levice x pravice.

Konfliktní linie je možné definovat na základě konceptů Gemeinschaft a Gessellschaft. U konceptu Gemeinschaft se jedná o tradiční společnost, založenou na emočním přístupu, soudržnosti a spolupráce., kdežto u konceptu Gessellschaft se jedná o moderní společnost, která je typická individualitami, egoismem a soutěživostí. Tyto koncepce se mohou promítat do politických rozhodnutí. (Čmejrek, a další, 2010 stránky 125-126)

Dle Říchové je možné cleavages definovat jako historicky podmíněný konflikt.

Lipset a Rokkan rozděluje štěpící linie do 4 kategorií:

- a) Rozpor mezi městem a periferií – konflikt mezi rozvinutými a méně rozvinutými oblastmi
- b) Napětí mezi státem a církví – odráží problém sekularizace z různého náboženského vyznání
- c) Napětí mezi městem a venkovem – město v rovině modernizace a venkov, který reprezentuje premoderní hodnoty
- d) Třídní štěpení společnosti – význam ideologického zázemí ve vztahu k politickým stranám (Říchová, 2002 stránky 108-109)

3.6 Komunální politické koalice

Zastoupení v zastupitelstvu není pro politickou stranu dostatečné, pokud nemá nadpoloviční většinu členů. Z těchto důvodů je nutné uzavřít koalici neboli spojení minimálně dvou stran. V menších obcích je možné se setkat s jednobarevnou radou, což značí vládu jedné strany nebo v obcích opravdu vznikají koalice. (Balík, 2009 stránky 187-189)

Díky komunálním koalicím je možné prosazovat svou politiku a obsadit pozice svými kandidáty. Teorie koalic má původ v teorii her. Ve skutečnosti dochází ke spolupráci hráčů. Koalice se formují na základě dvou přístupů. Prvním z nich je tzv. office seeking theory – spojení koalice probíhá na základě racionálního chování politických stran. Hlavním cílem politických stran je získání co největšího podílu na moci. Tento procesu se vztahuje k sestavování minimálních vítězných koalic. Druhý přístup tzv. policy seeking theory spočívá v účasti či neúčasti politické strany na koalici. Analýza koalic je taktéž ovlivňována společenským kontextem. Tyto fakta mohou poté vysvětlit případnou neúčast politické strany na koalici nebo příčinu vzniku menšinových vlád a superkoalic (Čmejrek, a další, 2010 stránky 145-146)

3.6.1 Typologie koalice dle Balíka

Typologie koalic dle Balíka je spojena se dvěma kategoriemi – minimálními vítěznými a nadměrnými. Toto označení svědčí o soutěživosti. Koalice jako taková, nás úplně nezajímá. Zajímá nás důvod vzniku a jejich fungování. Koalice jsou tříděny do dvou úrovní. První úroveň je definována jako třída koalice a jejím hlavním znakem je počet aktérů neboli počet mandátů. Druhá úroveň značí ideovou vzdálenost prvků uvnitř systému. Obě kategorie spojují různé typy. (Balík, 2009 str. 188)

Minimální vítězná ideově propojená koalice – typ koalice, který obsahuje tolik členů, kolik jich je potřeba k většině. Členové jsou si velmi ideově blízcí. Jedná se o nejlogičtější řešení situace, která po volbách nastala. Na druhou stranu je silným propagátorem soutěživosti, která nastala po volebním boji. Současně představuje pro voliče naději a možnost změny. Hlavním cílem této koalice je racionalizace chování politických stran, tudíž získání co největšího podílu na moci – maximalizace politického vlivu, s co nejmenším vynaložením energie. (Balík, 2009 str. 190)

Minimální vítězná ideově nepropojená koalice – typ koalice založený na nejmenším počtu členů. Koalice je složena z nejmenšího počtu mandátů, který je potřebný k většině. Členové si nejsou ideově blízcí. Jedná se totiž o strany z opačných pólů politického spektra. V této koalici dochází ke spolupráci politicky protichůdných stran. Opozice je tvořena větším množstvím politických subjektů. Tuto koalici si nelze splést s koalicí velkou, protože nezahrnuje dva hlavní aktéry ideového spektra. Typickým příkladem může být partnerství hlavního reprezentanta s dvěma stranami z protikladných pólů. Například spolupráce ODS a KSČM. Opozici by tvořily strany ČSSD, KDU-ČSL a SZ. Minimální vítězná ideově nepropojená koalice vzniká za podmínek, že vítěz voleb nedokáže vytvořit minimální vítěznou ideově propojenou koalici, jelikož není s kým nebo ji vytvořit nechce z osobních důvodů. (Balík, 2009 str. 191)

Velká koalice – tento typ koalice je exkluzivní, jelikož není formulován charakterem většiny, ale ideově. Jedná se o koalici, kdy dochází ke kooperaci dvou politických stran, které lze považovat za hlavní reprezentanty dvou ideově protichůdných pólů. V této koalici

není vyloučena ani spolupráce s dalšími menšími subjekty. Tato koalice může vzniknout i v případě, že může vzniknout koalice minimální vítězná ideově nepropojená, ale nevznikla z osobních důvodů. Může dojít i ke zformování tříprvkové matrice, která je tvořena dvěma hlavními aktéry a jedním vedlejším. Dva hlavní aktéři tvoří koalici velkou, ale nesplňují podmínku dvou ideově protichůdných politických stran a spadá spíše pod širokou koalici. V tomto případě by mělo dojít k upřednostnění komunikace uvnitř před vnějšími vztahy. Velké koalice vznikají z důvodů touhy po bezpečí a z důvodů předpokladu dlouhodobé spolupráce. (Balík, 2009 stránky 191-192)

Nadměrně ideově propojená koalice – tento typ koalice je založen na dvou skutečnostech. První z nich je účast minimálně jednoho nadbytečného člena a druhou skutečností je ideová blízkost politických subjektů. V koalici dochází ke spolupráci tří ideově blízkých subjektů, které mají výraznou většinu proti dvěma. Od široké koalice je však odlišena ideovou blízkostí subjektů. Tato koalice vzniká především kvůli institucionálnímu nastavení politiky nebo vznikají, když je ke každému rozhodnutí potřeba nadpoloviční většina všech zákonodárců nebo v případě, že opozice silně stojí proti vládě a minimální vítězná koalice by měla pouze velmi těsnou většinu. Dalším případem je, když vítězná politická strana nedisponuje většinou hlasů a dá se do spolupráci s další stranou, jelikož nechce být omezována menší stranou, ačkoli ideově blízkou. (Balík, 2009 stránky 192-193)

Nadměrně ideově nepropojená koalice – tento typ koalice se nevyskytuje příliš často. Je velmi podobná nadměrně ideově propojené koalici, s rozdílem ideové nepropojenosti. Koalice se nachází na rozhraní koalice velké a široké, tudíž by její označení mohlo vést k diskuzi. Koalice je podobná i koalici minimální vítězná ideově nepropojené, s rozdílem existence alespoň jednoho nadbytečného člena. Důvody vzniku koalice jsou podobné, jako u koalice předchozí. Výjimka je pouze v tom, že cena za spolupráci je v dané situaci nižší, než je u ideově blízkých partnerů. (Balík, 2009 str. 194)

Široká koalice – typ koalice, do níž se spojí většina politických subjektů a mimo koalici zůstává jeden politický subjekt. Koalice musí být tvořena minimálně dvěma členy, je totiž tvořena více subjekty, než je vůbec potřebné k získání nadpoloviční většiny hlasů. V široké

koalici musí kooperovat i ideově rozdílné politické subjekty. Široká koalice bývá často označována jako tzv. duhová koalice. Důvodem vzniku je spojení co nejvíce subjektů, ale přesto existují důvody, proč se zrovna jeden subjekt nemůže podílet na této koalici. Koalice bývá uzavírána bez onoho politického subjektu nebo proti onomu politickému subjektu. Vznik koalice je spojen především s ochranou proti danému subjektu. Dalšími důvody, proč vzniká koalice široká, že je užitečné poměrné zastoupení aktérů v radách a dalším důvodem je nemožnost spolupráce s některým z aktérů. (Balík, 2009 stránky 194-195)

Všestranická koalice – tento typ koalice je spojován s mnoho názvy, kterými jsou například všestátní, všenárodní, všekrajská nebo všeobecná. Všestranická koalice je formována všemi relevantními politickými silami. Tyto koalice vznikají z pragmatických důvodů. Pro vítěznou stranu je po volbách snazší budovat všestranickou koalici, než minimální vítěznou koalici, založenou na konsensu všech politických sil, za předpokladu, že v případě menšího úspěchu po volbách, se k nim úspěšní politici budou chovat korektně. Minimální vítězná koalice by představovala neustále boje s opozicí. Všestranická koalice je spojena s pojmem *Gemeinschaft*, kdy hlavním úkolem představitelů by měla být pospolitost, která by neměla být ničena spory. (Balík, 2009 stránky 195-196)

3.6.2 Typologie dle Jüptnera

Typologie koalic dle Petra Jüptnera konfrontuje se základními pojmy a s předpoklady teorie koalic. Typologie je založena na rovnováze mezi teoretickými a faktografickými prvky. Petr Jüptner hledá nejracionálnější koalici, za kterou označuje minimální vítěznou koalici. Za druhou nejracionálnější variantu je označována velká koalice a poslední variantou je menšinová koalice. Aby mohl aplikovat teorii na komunální politiku, hledá ekvivalenty k pojmům vláda, premiér, parlament a politické strany. Ekvivalentem vlády je městská rada, parlament značí zastupitelstvo, premiér starostu. Nejproblematictější jsou však politické strany. (Komunální koalice a politické modely, 2004 stránky 80-83)

Petr Jüptner rozlišuje politické systémy na 4 kvalitativně odlišné typy, které jsou rozdílné zejména z pohledu velikosti.

Nejmenší obce (NO) – velikost obce se pohybuje okolo 1 700 obyvatel. Pro tento typ koalice je typická kandidatura nezávislých kandidátů a jejich sdružení. Obvykle zde fungují maximálně dvě politické strany. Může se jednat například o ČSSD a KDU-ČSL nebo KDU-ČSL a KSČM, či KSČM a ODS. Strany pracují především na spolkové bázi a formují se hlavně před volbami. „*Kandidatura za strany je zde nezřídka chápána jako nutné zlo a podle některých obecních představitelů je v zásadě jedno, za koho člověk kandiduje.*“ Za politické strany často kandidují nezávislí, kteří se k politickým stranám nehlásí. Politické strany ani nepořádají pravidelné schůze. Převažuje zde především selský rozum založený na individuálních a skupinových zájmech. V nejmenších obcích je funkce starosty často neuvolněná. Koalice je tvořena zpravidla před volbami a je založena pouze na osobních vztazích. Typ koalice v nejmenších obcích lze označit jako nesoutěživý. (Komunální koalice a politické modely, 2004 stránky 83-87)

Obce menší střední velikosti (MSO) – Obce menší střední velikosti sčítají 1 701 – 9 000 obyvatel. V menších obcích se již vyrovnává poměr mezi politickými stranami a nezávislými kandidáty. Politické strany zde často porázejí své nezávislé soupeře. Za politickou stranu lze označit i regionální strany. Kandidáti jsou většinou bezpartijní. V tomto typu obce se setkáváme s velkým množstvím kandidujících politických subjektů. Počet se může vystoupat až k deseti kandidujícím politickým subjektům. Pilíře komunálního politického systému jsou tvořeny jádry. Jádra jsou tvořena aktivisty a politické strany lze označit jako prázdné nádoby, které jsou jádry naplňovány. Jádro může být tvořeno až 30-ti členy. Počet členů politických stran může dosáhnout stovek členů. Politické strany se však prezentují spíše jako spolky. Jádro doplňuje svou kandidátní listinu ještě křovím, což jsou členové, kteří nemají zájem o mandát v zastupitelstvu.

Druhy politických stran, působící na komunální úrovni:

- a) Etablované – ODS, ČSSD, KDU-ČSL, KSČM
- b) Regionálně-komunální – umožňují politicky participovat na nižších úrovních.

Regionálně komunální lze ještě dělat na regionální strany, univerzálně komunální strany a lokálně komunální strany. Lokálně komunální strany se v menších obcích střední velikosti nevyskytují.

Politické strany se nescházejí ani v tomto typu obce, pouze výjimečně. Typ koalice, vznikající v obcích menší střední velikosti opět lze označit jako nesoutěživý. Voliči volí své kandidáty na základě jejich individualit. V těchto typech obcí vznikají uzavřené, neformální velké koalice. Za koaliční aktéry lze označit jádra. Jádra jsou většinou tvořena jednotlivými individualitami, z jednotlivých stran. Pojem koalice se v menších obcích střední velikosti ještě příliš nepoužívá. Pro obce střední velikosti jsou typické spory týkající se výstavby spalovny komunálních paliv či rekonstrukce plaveckého bazénu. (Komunální koalice a politické modely, 2004 stránky 87-91)

Obce větší střední velikosti (VSO) – Mezi obce větší střední velikosti řadíme obce, jejichž počet obyvatel se pohybuje mezi 9 001 – 45 000. Ve větších obcích kandiduje 5 až 13 politických stran, které jsou doplněny 0 až 2 nezávislými sdruženími. Větším obcím vévodí politické strany. Kandidáti politických stran jsou obvykle registrovaní. Ve větších obcích je velká účast nestraníků na kandidátních listinách. Nevyskytují se zde však nezávislá sdružení. Nezávislí zde představují regionálně-komunální politickou stranu. Etablované strany mají pár desítek členů, kdežto tradiční strany až stovky členů. Regionálně-komunálních stran je v obci několik, v některých obcích se nevyskytují. Obce větší střední velikosti lze označit za polosoutěživý systém. *„Pro tento systém je charakteristické obsazování exekutivních postů s ohledem na výsledky voleb a snížená míra soutěživosti v mezivolebním období.“* S nesoutěživým systémem se v těchto obcích nesetkáváme. Koalice před volbami se příliš nevyskytuje. Po volbách už však dochází k tvorbám koalic, na základě, kterých se volí starosta, místostarosta a obecní rada. Pro větší obce je typická velká koalice, která zahrnuje většinu zastupitelstva. Koalice jsou tvořeny politickými stranami, tudíž jádra zde ztrácí na významu. (Komunální koalice a politické modely, 2004 stránky 92-95)

Největší obce (NM) – V největších obcích je dolní hranice 45 000 obyvatel. Jedná se tedy převážně o statutární města. Politický systém je typický dominancí politických stran. Nezávislí a jejich sdružení se v tomto systému nenachází. V obci kandiduje 6 až 13 politických stran. Politický systém v největších obcích se podobá parlamentnímu systému. Po zavedení 5 % volební klauzule v roce 2002 se poměry sil změnily. Funguje zde systém vlády a opozice. Obsazení míst na magistrátu je spojováno s politickou prestiží. Systém

v největších obcích se dá považovat za zcela soutěživý. Nejúspěšnější, z mnoha úspěšných vstupují do parlamentní politiky. Politické strany pořádají pravidelné schůze. Koalice se tvoří již před volbami. Typické jsou minimální nebo velké koalice. (Komunální koalice a politické modely, 2004 stránky 95-99)

3.7 Lokální modely demokracie

Kritériem typologie obcí z hlediska lokálních modelů demokracie je způsob sestavování kandidátních listin. Sestavování kandidátních listin je daný vzorec chování a mechanismus stranického systému, který řadíme mezi předvolební aktivity. Kritérium zohledňuje také velikost obce a zastupitelstva, rozsah sociálního prostoru, podobu místní politiky a další.

Za hlavní kritéria je považován formát stranického systému a úroveň rivality, které vymezují základní modely sestavování kandidátních listin.

Za nejvhodnější kritérium je považována úroveň rivality. Problematiku rivality lze zaměřit pouze na problém sestavování kandidátních listin. Úroveň rivality se rozlišují na kooperativní model a nekooperativní model.

Formát stranického systému vymezuje pluralitní nebo nepluralitní lokální systém stran. Rozhodujícím faktorem plurality je celkový počet kandidátů ve všech kandidátních stranách. Za pluralitní systém lze označit i systém, v kterém se vyskytuje pouze jedna stran, ačkoliv je to z hlediska teorie nemožné. Systém je pluralitní v případě, že počet kandidátů je vyšší, než počet křesel v zastupitelstvu.

Index plurality je možné rozdělit na skutečně pluralitní, kdy index plurality musí být větší nebo rovno 2 nebo semipluralitní, kdy index plurality je větší než 1, ale zároveň je menší nebo rovno 2.

Typologie lokálních modelů demokracie se dělí do 4 skupin:

A – nepluralitní systém + nekooperativní model

B – nepluralitní systém + kooperativní model

C – pluralitní systém + kooperativní model

D – pluralitní systém + nekooperativní model

(Čmejrek, a další, 2010 stránky 155-156)

Model A: Neparticipativní model

Tento typ lokálních modelů demokracie představuje nepluralitní systém spolu s nekooperativním modelem. Jedná se o obce, kde místní obyvatelé nemají zájem o lokální politiku a tento nezájem přerostl v ohrožení autonomie municipality. Tento model se vyskytuje v obcích, kde bývalé zastupitelstvo zadlužilo obec a žádný z občanů si netroufá do této situace vstoupit, aby se nedostal do konfliktu se spoluobčany. Typickým znakem pro neparticipativní model je časté konání voleb, jelikož se řádných voleb nezúčastní ani minimální potřebný počet pěti kandidátů. Předvolební aktivity jsou omezeny pouze na sestavování kandidátních listin, které se týká pár jedinců, kteří se rozhodli pro místní samosprávu něco udělat. Obec obvykle bývá v posledním vývojovém stádiu a chybí málo k rozpadu obce a případnému zániku obce, či připojení k obci sousedící. Oživení obce může přijít díky přistěhovalým obyvatelům, kteří mají dostatek sil a energie, kterou chtějí obci věnovat. (Čmejrek, a další, 2010 str. 157)

Model B: Apoliticko – demarchistický model

Tento typ lokálních modelů demokracie představuje nepluralitní systém spolu s kooperativním modelem. V tomto typu obcí kandiduje pouze jeden politický subjekt. Počet členů na kandidátní listině nesmí přesahovat počet křesel ve voleném zastupitelstvu. Výsledky voleb jsou tudíž dopředu známé a sestavování kandidátních listin je spojeno spíše s obsazováním křesel v zastupitelstvu. Hlavním cílem občanů je udržení samostatnosti obce. Model je typický pro nové obce, kde ještě nemají silnou politickou základnu a teprve ji vytváří. Funkce člena zastupitelstva a starosty je neuvolněná, lze ji pojmenovat „Černý Petr“. V případě nezájmu o kandidaturu bývá iniciativa převzata některou ze zájmových skupin obce. Od modelu A se model B liší zejména tím, že obec není občanům lhostejná a chtějí udržet samostatnost obce. Nezájem o kandidaturu si vysvětlují spokojeností občanů se současným vedením. Rozhodování zastupitelstva bývají vykonávána na společenských akcích či při komunikaci s občany, ale určitě mimo politický prostor. Model je blízký demarchistickému modelu politického zřízení, kdy zastupitelstvo funguje na základě rozhodování občanů a každé rozhodnutí zastupitelstva je schváleno občany. Ve skutečnosti je tomuto spíše tak, že zastupitelstvo rozhoduje tak, aby nedošlo ke střetu s občany. Model B je spíše teoretický. (Čmejrek, a další, 2010 stránky 158-159)

Model C: Konsenzuální model

Tento typ lokálních modelů demokracie představuje pluralitní systém spolu s kooperativním modelem. Jedná se o vyvinutější model B. Hlavním cílem obce je taktéž obsazení křesel zastupitelstva v rámci samostatnosti obce. V obci je větší počet kandidátů, než je počet křesel v zastupitelstvu. Volební boj je spíše kvazikonkurenční než kompetitivní, z důvodů účasti většího počtu volebních stran. „*Vlastní volby připomínají určitý druh kolektivní hry, kde úroveň rivality dosahuje asi takové výše jako při místním fotbalovém zápase.*“ (Čmejrek, a další, 2010 str. 159)

Konsenzuální model se často vyskytuje v malých obcích, má blízko ke konceptu *Gemeinschaft*. Pro konsenzuální model je typický bohatý spolkový život, bohatá účast na veřejném životě, participativní politika a kultura. Pro model je typická vysoká volební účast a samostatně kandidující nezávislí kandidáti. Volba starosty je spíše jednomyslnou dohodou. V obci je silně propojena politická a občanská angažovanost, což značí velkou iniciativu zastupitelstva v pořádání kulturních akcí. (Čmejrek, a další, 2010 stránky 159-160)

Model D: Kompetitivní model

Tento typ lokálních modelů demokracie představuje pluralitní systém spolu s nekooperativním modelem. Od ostatních modelů se liší vyšší úroveň rivality. Mísí se zde různé formy volebního boje, sestavování kandidátních listin a různé mechanismy stranických systémů. Vyšší úroveň rivality se projevuje zejména v předvolebním boji. Hlavním cílem obce není jen obsazení křesel v zastupitelstvu, ale udržení kontroly a získání vedení. Pro tento model typická vysoká účast kandidujících subjektů. Spektrum politických subjektů je široké. V kompetitivním modelu samostatně kandidují jak nezávislí kandidáti, tak i s velkými pluralitními systémy a politické strany s mezinárodní působností. Sestavování koalic spočívá v tvorbě předvolebních koalic či tvorbě spřátelených kandidátních listin. Volebními kampaněmi se politické subjekty snaží odlišit od ostatních. V méně rozvinutém systému se lze setkat i se tzv. komparativní výhodou, která spočívá v obsazení známé lokální osobnosti. V rozvinutějším systému pak komparativní výhoda spočívá v podstatných rozdílech mezi volebními programy. Kompetitivní model se přibližuje politickému systému větších obcí. S modelem se lze setkat ale v menších obcích,

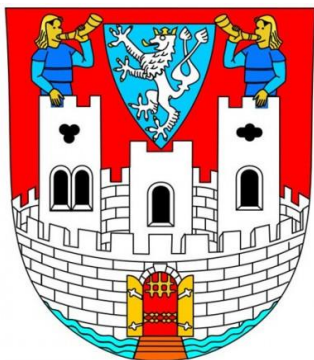
kde dochází ke střetu alespoň dvou skupin, které mají odlišné představy o rozvoji obce. V modelu D se často konají opakované volby. Zastupitelstvo sčítá 7–9 členů. Pokud jsou výsledky voleb vyrovnané, opozice drží vítěznou skupinu v šachu, protože položením mandátů by vyvolala nové volby. Dalšími projevy rivality můžou být změny v územním plánu nebo opakované zahajování či rušení projektů. (Čmejrek, a další, 2010 stránky 161-162)

4 Praktická část

4.1 Charakteristika města Čáslav

Město Čáslav se nachází ve Středočeském kraji, v okrese Kutná Hora, zhruba 100 km východně od Prahy, v nadmořské výšce 231 m. n. m. Velikost katastrálního území činí 26 km². Samotné město má rozlohu 3,5 km². Na Severovýchodu město obklopují Železné hory a z jihozápadu je ohraničeno Hornosázavskou pahorkatinou. Město je rozděleno na tři části – Staré Město, Nové Město a Filipov.

Obrázek 2: Znak města

Zdroj: www.wikipedia.org

Obrázek 1: Vlajka města

Zdroj: www.meucaslav.cz

4.1.1 Historie obce

Město bylo založeno roku 1264, za vlády Přemysla Otakara II. a vévodí mu náměstí s gotickým vnitřním půdorysem a pravoúhlé ulice. Ve 13. století zde byl postaven církevní kostel svatého Petra a Pavla, který byl začleněn do původního kostela svatého Michala. Ten byl postaven v 11. století. Město bylo ve středověku po celé jeho délce obklopeno hradbami. Do města vedly čtyři vstupy. V současné době je zachována jedna třetina hradeb. Významnou památkou, která je součástí hradeb, je Otakarova věž.

Zásadním mezníkem byl pro město rok 1421, kdy se zde konal zemský sněm, který ustanovil dvacetičlennou zemskou vládu, jejímž členem byl i samotný Jan Žižka. V roce 1910 byly nalezeny jeho ostatky ve výklenku Mariánské kaple.

V 15. a 16. století vyhořela podstatná část tehdy převážně dřevěného města. Po těchto požárech město kulturně i hospodářsky vzrostlo a dostalo se tak na vyšší hospodářskou úroveň. Růst města byl zastaven až třicetiletou válkou. Díky švédským vpádům bylo město zadluženo až do 18. století.

V počátcích 18. století se město stává správním centrem, kde sídlí krajský úřad, pošta a armáda. Na konci 18. století bylo založeno jedno z nejstarších venkovských muzeí, a to městské muzeum.

V 19. století vznikly úřady s okresní působností a bylo založeno gymnázium a jiné odborné školy a v roce 1869 bylo postaveno Dusíkovo divadlo. Ve 20. století byly založeny banky, spořitelny, hospodářská družstva, ale i elektrárny a plynárny. Město Čáslav bylo od roku 1960 okresním městem, a to až do 31. 12. 2002, kdy bylo okresy zrušeny. Čáslav se stává v roce 2003 pověřenou obcí III. Stupně.

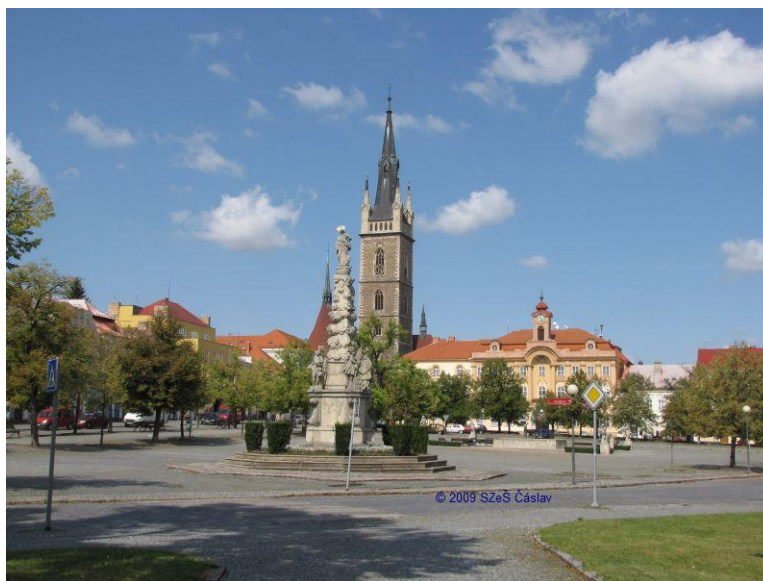
Obrázek 3: Mapa města

Zdroj: www.mapy.biz

Co se týče pamětihodností v Čáslavi, dominantou Čáslavského náměstí je Kostel svatého Petra a Pavla, spolu s Mariánským sloupem. Na konci pěší zóny lze vidět Otakarovu věž. Mezi další památky patří Městské muzeum v Čáslavi, Dusíkovo divadlo, ale i Kino Miloše Formana.

Obrázek 4: Náměstí Jana Žižky z Trocnova

Zdroj: www.mistopisy.cz

4.2 Demografická struktura města

4.2.1 Stav obyvatel

Dle Českého statistického úřadu, žije ve městě Čáslav k 1. 1. 2018 celkem 10 397 obyvatel. Z toho 4 960 mužů a 5 437 žen. Ženy tedy mají nad muži mírnou převahu. Průměrný věk zde činí k 1. 1. 2018 42 let. U mužů je průměrný věk 40 let a u žen 43,8 let.

Tabulka 2: Věková struktura obyvatelstva

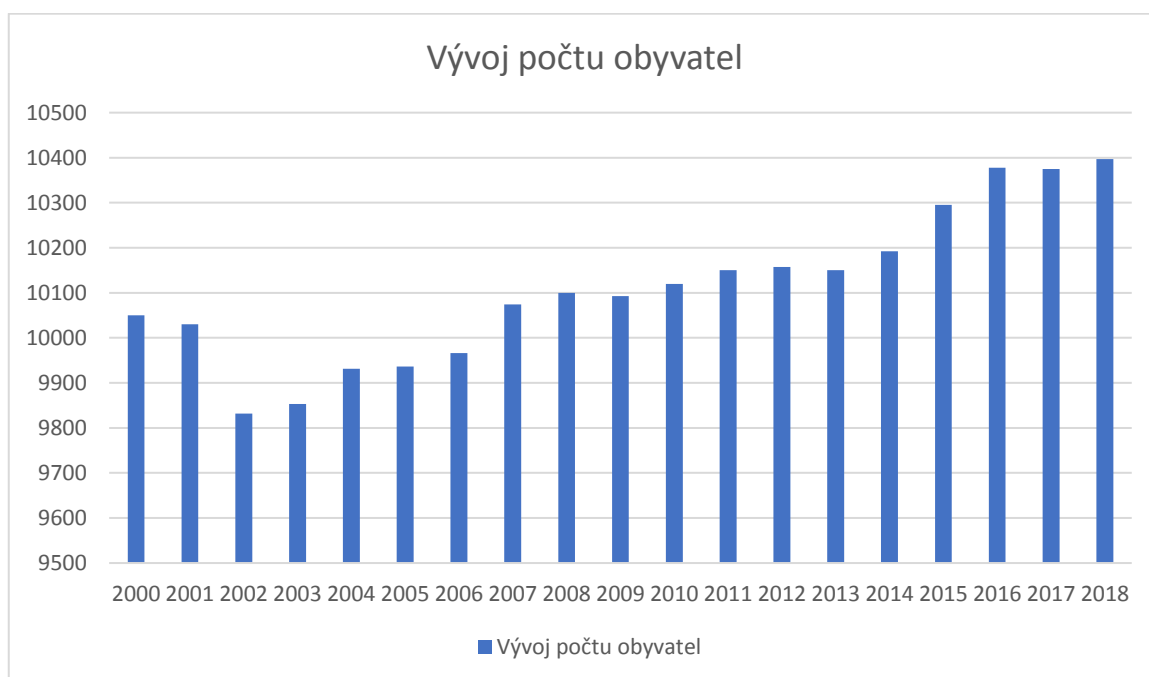
		Celkem	Muži	Ženy
Počet obyvatel		10 397	4 960	5 437
Ve věku	0–14 let	1 782	907	875
	15–64 let	6 642	3 281	3 361
	65 a více	1 973	772	1 201
Průměrný věk		42	40	43,8

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

Z tabulky č. 1 je patrné, že největší zastoupení má skupina obyvatel ve věku 15–64 let. Naopak nejmenší zastoupení skupina ve věku 0–14 let.

4.2.2 Vývoj obyvatel

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v letech 2000–2018

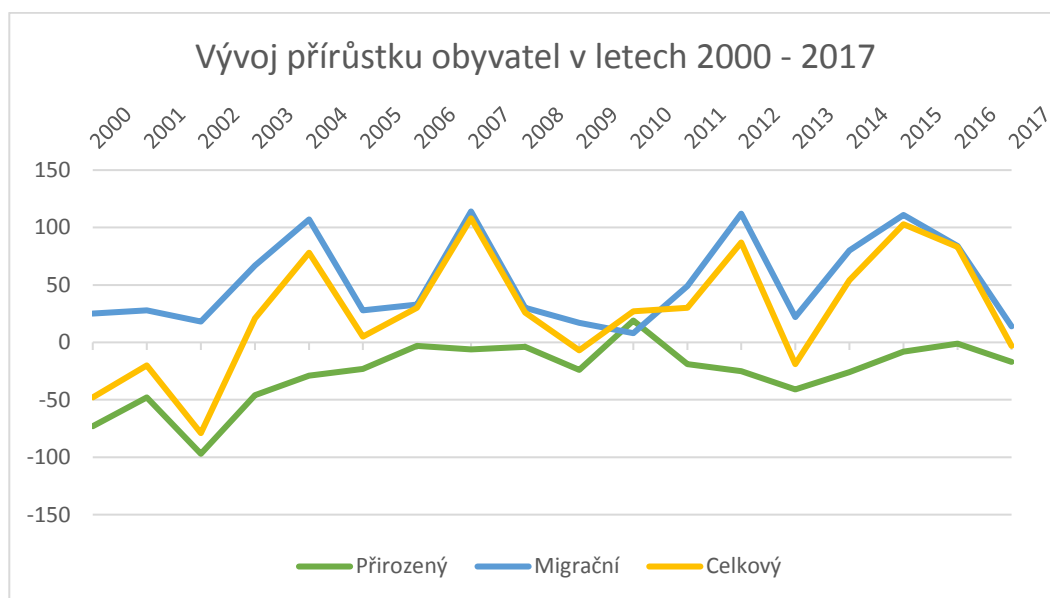
Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

Vývoj obyvatel byl pozorován v časové řadě od roku 2000 do roku 2018. Jak je možné vidět z grafu, tak vývoj obyvatel má mírně rostoucí charakter, v řádech desítek obyvatel ročně. V některých letech došlo k drobnému poklesu obyvatel, ale opět se jednalo

řádově o desítky, což je zanedbatelné množství, kterému není třeba přisuzovat závažné důvody, které by obyvatelstvo vedlo k odchodu.

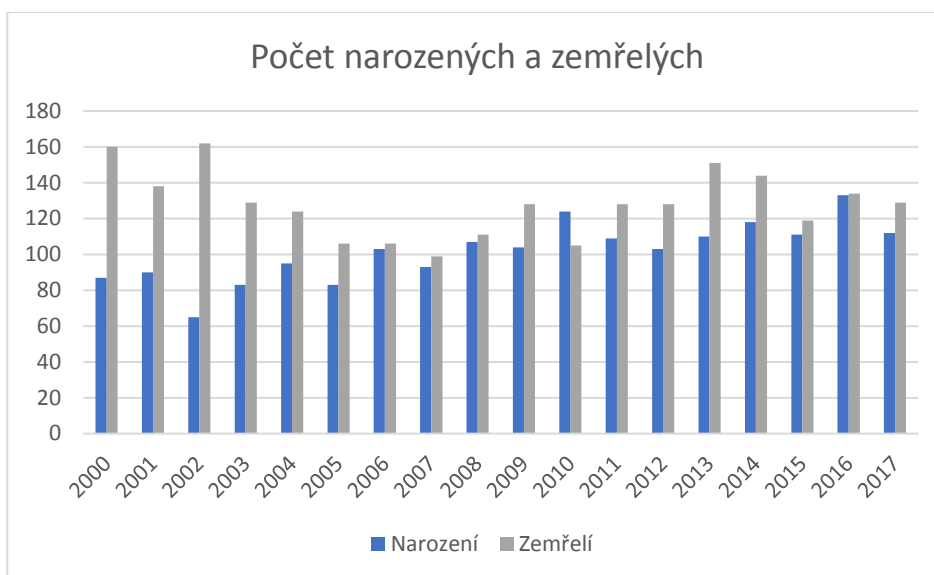
Graf 2: Vývoj přírůstku obyvatel od roku 2000–2017

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

Na grafu č. 2 je zachycen přirozený, migrační a celkový přírůstek obyvatelstva v letech 2000–2017. Největší přirozený úbytek obyvatelstva byl v roce 2002, naopak největší přírůstek v roce 2010. Migrační přírůstek je patrný především v roce 2004, 2007, 2012 a 2015 a pohybuje se okolo 110 obyvatel. Celkový přírůstek obyvatelstva relativně lemuje od roku 2000 do roku 2003 přirozený přírůstek a od roku 2004 přírůstek migrační.

Graf 3: Bilance narozených a zemřelých v letech 2000–2017

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ

Graf č. 3 zachycuje bilanci narozených a zemřelých od roku 2000–2017. Největší počet narozených byl v roce 2016, kdy se narodilo celkem 133 dětí. Nejméně dětí se narodilo v roce 2002, kdy se jich narodilo pouhých 65, což je polovina oproti roku 2016. Nejvíce úmrtí je možné zaznamenat v roce 2002, s celkovým počtem 162 úmrtí. Nejméně lidí zemřelo v roce 2007, a to 99 obyvatel.

Graf 4: Bilance přistěhovalých a vystěhovalých v roce 2000–2017

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

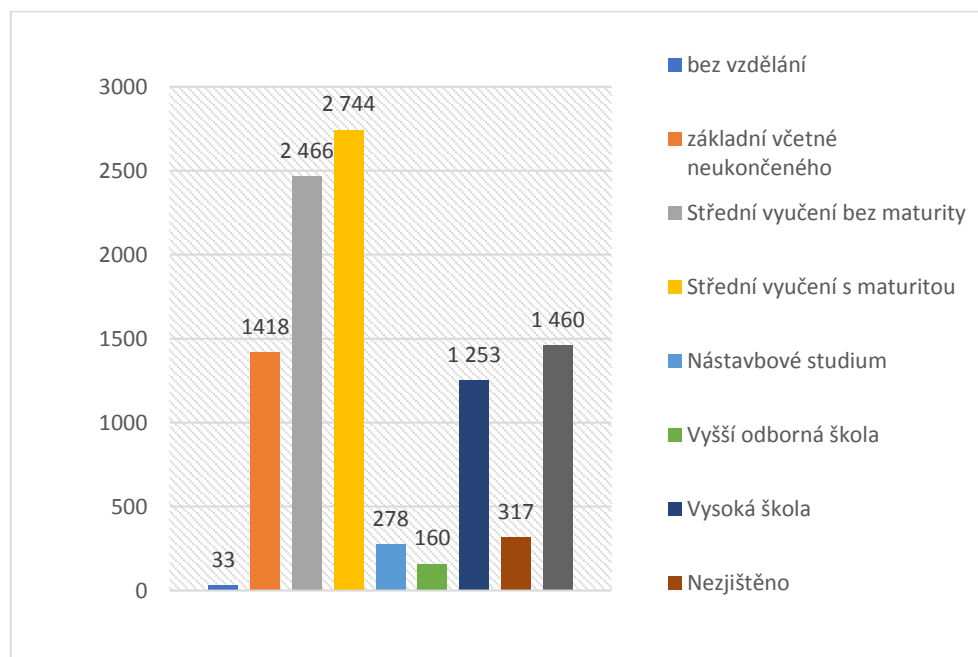
Na grafu č. 4 je zaznamenána bilance přistěhovalých a vystěhovalých od roku 2000, až do roku 2017. Největší počet obyvatel, se přistěhovalo v roce 2007, s celkovým počtem 414 obyvatel, naopak nejméně tomu bylo v roce 2001, kdy se přistěhovalo pouze 191 obyvatel. Největší počet obyvatel se vystěhovalo v roce 2008, celkem 364 obyvatel a nejméně se vystěhovalo v roce 2001, celkem 163 obyvatel.

4.2.3 Národnost

Dle sčítání lidu z roku 2011 celkem 2 249 obyvatel nevedlo svou národnost. 7 434 občanů se hlásí k české národnosti. 28 lidí k moravské. Po jednom občanu se hlásí k národnosti slezské, běloruské, srbské a mongolské, dva občané shodně k národnosti čínské a ruské, tři občané k polské, čtyři k německé, pět k maďarské a devět občanů uvedlo jako svou národnost romskou národnost. Mezi větší menšiny patří menšina ukrajinská s čtyřiceti pěti přihlášenými občany a největší je menšina vietnamská, ke které se hlásí šedesát šest obyvatel Čáslavi.

4.2.4 Vzdělanost

Graf 5: Vzdělanost

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

Na grafu č. 5 je možné vidět, že největší podíl z pohledu vzdělanosti představují v Čáslavi obyvatelé se středním vzděláním - vyučením s maturitou, a to 2 744, hned za nimi jsou občané se středním vzděláním - vyučením bez maturity, kterých je 2 466. Základní vzdělání má 1 418 občanů. Vysokou školu dostudovalo 1 253 občanů. 317 občanů v dotazníkú nezaškrtno žádnou možnost. Malá část občanů má nástavbové vzdělání nebo vyšší odbornou školu a 1 460 občanů jsou děti do 15 let.

4.3 Socioekonomická charakteristika

4.3.1 Ekonomická aktivita

Dle Sčítání lidu roku 2011 bylo v Čáslavi 4 892 obyvatel ekonomicky aktivních, z nichž 4 416 lidí bylo zaměstnaných a 476 nezaměstnaných. Je třeba také brát v úvahu, že město Čáslav má vynikající spojení do nedaleko vzdáleného hlavního města, a tak není pochyb, že lidé dojíždějí za svým zaměstnáním právě i do Prahy. Mimo obec do zaměstnání vyjíždí totiž 2 099 obyvatel. Naopak do města dojíždí za prací 1 597 obyvatel. V roce 2011 žilo v Čáslavi 10 150 obyvatel, tudíž se dá říci, že v obci bylo celkem 5 258 ekonomicky neaktivních obyvatel.

Následující tabulka ukazuje strukturu ekonomicky aktivních obyvatel v jednotlivých odvětvích.

Tabulka 3: Struktura ekonomicky aktivních obyvatel v jednotlivých odvětvích

Ekonomicky aktivní celkem		4 892
Podle odvětví	Zemědělství, lesnictví, rybolov	100
	Průmysl	1 036
	Stavebnictví	220
	Obchod, opravy motor. vozidel	446
	Doprava a skladování	226
	Veřejná správa, obrana, soc. zabezpečení	607
	Vzdělávání	368
	Zdravotní a Sociální péče	374

Zdroj: vlastní zpracování; ČSÚ

Dle Sčítání lidu 2011 bylo zjištěno, že nejvíce občanů pracuje v průmyslu, a to celkem 1 036 obyvatel. Další početnou částí jsou lidé, kteří pracují ve veřejné správě, či v obraně, a to zejména proto, že zde stojí významné vojenské letiště. Díky městské nemocnici zde pracuje i větší počet obyvatel ve zdravotnictví, dle sčítání jich bylo celkem 374. Je zde také velké množství škol, s čímž souvisí i větší počet občanů pracujících ve vzdělávání.

K 31.12.2017 bylo v obci Čáslav 310 nezaměstnaných, z toho 154 žen a 156 mužů. V tu dobu pracovní úřad evidoval 164 volných pracovních míst.

4.3.2 Zaměstnavatelé

4.3.2.1 Les & Timber

Nejvýznamnějším zaměstnavatelem města Čáslav je firma Les & Timber. Jedná se o nejmodernější závod na zpracování přesíleného jehličnatého dřeva. Pyšní se i statusem největšího výrobce lepeného hranolu v České Republice. Vyráběny jsou zde i střešní latě a paletové přířezy. V současné době firma zaměstnává 244 zaměstnanců. Firma Les & Timber provozuje i kogenerační jednotku na spalování dřevní biomasy, která produkuje elektrickou a tepelnou energii. Pila je v provozu od roku 2009 a denně zpracuje téměř 1 000 kubíků dřeva.

4.3.2.2 Letiště Čáslav

Letiště v Čáslavi bylo postaveno roku 1954. První letecké jednotky zde byly rozmístěny pouhý rok po dostavbě. Do roku 1995 se zde vystřídal 20. a 22. letecký pluk a 28. letecký bombardovací pluk. Od roku 1995 zde vznikla 4. základna stíhacího letectva. V roce 1997 dochází k přejmenování na 4. základnu taktického letectva a roku 1999 je udělen historický název „Zvolenská“.

Nyní na čáslavském letišti sídlí 21. základna taktického letectva, která zabezpečuje pohotovostní systémy NATO, provozuje letecký výcvik pilotů, účastní se vojenských cvičení, prezentuje Armádu ČR na veřejnosti nebo pomáhá vojenským a leteckým tunelům v nouzi.

4.3.2.3 Starkl zahradník, spol. s.r.o.

Firma Starkl byla založena v roce 1991 a fungovala na základě katalogového prodeje – nákup a prodej zahradnického zboží. V roce 1993 se přetransformovala na menší přímý maloobchod a v roce 1994 začala pěstovat rostliny pro svou vlastní potřebu. V roce 2000 se prodej rozšířil i na Slovensko a díky vstupu do EU se prodej rozšiřuje do dalších zemích, kterými jsou například Maďarsko, Polsko nebo Rumunsko. Firma funguje ve čtyřech divizích:

- zásilková služba,
- přímý maloobchodní prodej,
- velkoobchodní prodej,
- okrasné školky.

Ve firmě Starkl momentálně pracuje 40 zaměstnanců.

4.3.3 Školství

4.3.3.1 Mateřské školy

Co se školství týče, ve městě Čáslav je celkem pět mateřských škol. Město je tak rozděleno do pěti střediskových částí, dle kterých jsou děti přiřazovány do jednotlivých mateřských škol. Mateřská škola se nachází na Čeplově, v Masarykové ulici, na Ostrém rohu, U Bašty a v Husově ulici.

4.3.3.2 Základní školy

V Čáslavi jsou tři základní školy.

Základní škola Čáslav náměstí se nachází na Náměstí Jana Žižky z Trocnova a byla založena roku 1820. V roce 1820 byla škola pouze čtyřtřídní. S přibýváním žáků byly založeny tzv „elementárky“, v kterých se učilo především jazykům, ať už českému či německému. Psalo se švabachem a knihy byly výhradně německé.

Základní škola Masarykova byla založena roku 1892. Základní škola byla považována za školu dívčí, ovšem v první světové válce muselo vzdělání ustoupit. Armáda

si zde zřídila nemocnici a dívky se tak učily v chlapecké škole. Při druhé světové válce se opět situace opakovala. V roce 1944 byla obsazena německými dětmi. Po válce probíhaly rozsáhlé rekonstrukce, které se týkaly at' už ústředního topení nebo fasády.

Základní škola Sadová patří mezi nejmladší základní školy a byla založena roku 2003. Její výstavbu schválilo zastupitelstvo v roce 1999, z důvodů přetížených kapacit Základní školy na Náměstí a Základní školy Masarykovy. Město požádalo stát o dotaci ze státního rozpočtu, která byla poskytnuta ve výši 150 milionů Kč. Celkové náklady však dosáhly hranice 175 milionů Kč.

4.3.3.3 Střední školy a učiliště a Vyšší odborná škola

V Čáslavi je možné po ukončení základní školy pokračovat ve studiu na jedné z pěti středních škol/učilišť.

První z nich je Střední odborné učiliště Čáslav, které nabízí široké spektrum oborů, mezi které patří obor – cukrář, klempíř, kuchař – číšník, opravář zemědělských strojů, prodavač, řezník – uzenář, zahradník, opravářské práce, stravovací a ubytovací služby, zahradnické práce nebo obor podnikání. Většina těchto oborů je zakončena výučním listem, kromě oboru podnikání, který je zakončen maturitní zkouškou.

Druhou školou je Střední odborná škola a střední odborné učiliště dopravní Čáslav, příspěvková organizace. Škola se zaměřuje především na obory, zabývajícími se výrobou, opravami, servisem a diagnostikou motorových vozidel. Škola ve školním roce 2018/2019 nabízí obory Mechanik, Opravář motorových vozidel, Autoelektrikář, Karosář – to jsou obory zakončené výučním listem. Mezi obory, které jsou zakončené maturitní zkouškou patří Autotronik a nabídka byla ještě rozšířena o obory Požární ochrana a Provoz a ekonomika dopravy. Na škole je možné studovat i nástavbové studium v oboru Autotronik.

Střední zemědělská škola Čáslav nabízí tříletý obor zakončený výučním listem – Zemědělec farmář. Obory Agropodnikání, Ekonomika a podnikání a Veterinářství je zakončeno státní maturitní zkouškou.

Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Obchodní akademie. Střední škola nabízí obory Strojírenství, Technické lyceum – průmyslový design, Obchodní akademie a Ekonomické lyceum.

V případě vyšší odborné školy, lze zde studovat Management a personalistika, Účetnictví a finance podniku, Řízení jakosti a metrologie a Údržbu a servis techniky.

Poslední, tedy pátou střední školou je Gymnázium a Střední odborná škola pedagogická. Střední škola byla založená roku 1875 a gymnázium až o 5 let poté. V současné době zde studuje okolo 500 - ti žáků. Gymnázium je jak čtyřleté, tak osmileté. Na Střední odborné škole pedagogické lze studovat pedagogické lyceum nebo předškolní a mimoškolní pedagogiku.

4.3.3.4 Další školská zařízení

Mezi další školská zařízení patří Dům dětí a mládeže Čáslav, ve kterém jsou vyučovány různé zájmové kroužky. Děti navštěvují taneční lekce, hru na kytaru nebo na flétnu. Od třetí třídy mohou navštěvovat kurz vaření. Probíhá zde také kroužek keramiky, klub ručních prací a kuličkování. Zalíbení však zde najdou i sportovně založené děti, které se mohou přihlásit na florbal či kickbox. Dům dětí a mládeže pořádá akademie a zejména letní tábor, který se tradičně pořádá v komplexu Tesla Horní Bradlo.

Pod jménem významného českého skladatele je provozována Základní umělecká škola J. L. Dusíka. Umělecká škola je rozdělena do čtyř oborů – hudební, taneční, výtvarný a literárně dramatický obor.

4.3.4 Sociální péče

Sociální péče města Čáslav je velmi rozsáhlá, funguje zde několik organizací, které se věnují seniorům a občanům se zdravotním postižením. Organizace jim napomáhají ke snadnějšímu a zábavnějšímu životu.

4.3.4.1 Anima Čáslav, o. p. s.

Anima Čáslav je služba pro seniory a občany se zdravotním postižením. Společnost byla založena roku 2005 a je nástupcem Pečovatelské služby v Čáslavi. Mezi její hlavní cíle patří poskytování podpory klientům nejen v udržení dovedností a schopností, ale i zařizování osobních záležitostí a udržení se v sociální společnosti.

Anima vykonává činnost třemi způsoby.

Prvním z nich je Pečovatelská služba terénní a ambulantní. Služba je poskytována seniorům, občanům se zdravotním postižením nebo občanům, kteří se v době své rekonvalescence neobejdou bez jiné pomoci. Druhou možností je Denní stacionář, ten je poskytován zejména pro občany, kteří jsou ve věkové kategorii 27 let a více. Ke svému fungování potřebují další osobu. Třetí možnost je Odlehčovací služba – kde je poskytována nepřetržitá pomoc od svých blízkých.

4.3.4.2 Domov důchodců Čáslav

Příspěvková organizace, zřízená městem Čáslav poskytuje ubytování, stravu, pomoc při hygieně, osobních úkonech, sociální terapeutické činnosti nebo různé aktivity, poskytované prostřednictvím domova důchodců.

Hlavním cílem je poskytnout – pokud možno plnohodnotný život, aby si důchodci udrželi své dovednosti a schopnosti.

4.3.4.3 Klub důchodců

Díky rekonstrukci kasáren na Žižkově náměstí vzniklo několik bytů, ale také prostory pro Klub důchodců, který byl otevřen dne 5. září 2018. Dosud Klub působil na Kostelním náměstí. Prostory v místním přízemí však nebyly dostatečně velké, a tak organizátoři byli nuceni pořádat akce ve veřejných sálech.

Je podstatné říci, že Klub důchodců nese opravdu rysy klubu, jelikož má svou vlastní klubovnu, čajovnu, sociální zařízení, šatnu, kuchyňský kout, ale i televizi, hi-fi věž nebo

video. Prostor je vhodný i pro osoby s tělesným postižením, jelikož je zde bezbariérový přístup.

4.3.4.4 Diakonie Střední Čechy

Diakonie působí ve Středních Čechách v 9 městech, z nichž jedním je město Čáslav. Poskytuje 11 sociálních služeb a pomáhá již 27 let. Mezi poskytované služby se řadí služby pro osoby s postižením, služby pro seniory, služby pro osoby s demencí, služby pro matky a rodiny v krizi a služby pro osoby v tíživé životní situaci.

Diakonie pořádá spousty akcí, mezi které patří Letní kino v Čáslavi, Vítání léta, Noc kostelů nebo dobročinné bazary.

4.4 Kultura a Sport

Město Čáslav je kulturně a sportovně založené. Následující podkapitoly budou věnovány právě těmto odvětvím, díky kterým město zná téměř každý.

4.4.1 Kultura

4.4.1.1 Městské muzeum Čáslav

Jedno z nejstarších zemědělských muzeí v České republice, se nachází právě ve městě Čáslav. Budova byla postavena roku 1884 v novorenesančním stylu. Otevřeno bylo roku 1885 dne 22. listopadu. Hlavní zásluhu na výstavbě mají dvě jména, kterými jsou projektant František Tetřev a budovatel František Skřivánek.

Muzeum se pyšní sbírkami přírodnin, které byly muzeu darovány panem Josefem Kaunickým a Klimentem Čermákem.

Roku 2018 se Městské muzeum Čáslavi stává kulturní památkou.

Obrázek 5: Městské muzeum Čáslav

Zdroj: www.kudyznudy.cz

Nejen, že se muzeum může pyšnit sbírkou přírodnin, můžete zde navštívit i například galerii, výstavní síň nebo Žižkovu síň.

Pod záštitou Městského muzea se roku 1961 začíná budovat, na místě bývalé synagogy, nová městská galerie. Otevřena je roku 1968. Bylo zde možné vidět obrazy, týkající se zejména evropského barokního panství, ale i obrazy týkající se obrozenecké doby. Díky vybudování galerie se vzbudil u občanů zájem o malířské umění, a tak vznikl i Spolek přátel výtvarného umění. Po roce 2000 musela být budova vrácena Židovské obci, a tak se hledalo nové místo pro galerii. Nová budova byla otevřena dne 12. 6. 2000 a byly sem přesunuty veškeré malířské sbírky ze synagogy.

Za zvláštní pozornost stojí již zmíněná Žižkova síň. Město Čáslav je proslulé jménem Jan Žižka, a proto od roku 1929 zde můžete vidět ostatky Jana Žižky z Trocnova.

4.4.1.2 Informační centrum

Informační centrum bylo vybudováno spolu s knihovnou a otevřeno roku 1994. Nabízí široké spektrum služeb, mezi které patří – kopírování, vyhledávání spojů MHD, inzerce, skenování, veškeré informace o místním dění, ale i průvodcovské služby, které jsou návštěvníkům dostupné od měsíce dubna do října. S průvodcem je možné si za menší obnos prohlédnout Žižkovu síň, Otakarovu věž, Vyhlídkovou věž kostela či absolvovat s výkladem prohlídku města nebo kostela. Informační centrum bylo několikrát rekonstruováno a

modernizováno. Poslední modernizace proběhla roku 2018 a nabídla občanům moderní technologie, vybavení a celkový nový vzhled.

4.4.1.3 Dusíkovo divadlo

Dusíkovo divadlo bylo založeno roku 1869. O jeho vzhled se zasloužil architekt Josef Spudil. Název nese po známém umělci Janu Ladislavu Dusíkovi. Roku 1922 zde vznikl požár, po kterém zůstaly na svých místech pouze obvodové zdi divadla. Provoz divadla se obnovil opět v roce 1924 díky velké pomoci čáslavských občanů – nově již mělo dvě scény – velkou, která čítala celkem 445 míst a malou scénu, pro 99 diváků.

Nejvýznamnější rekonstrukce divadla proběhla roku 2010 a byla provedena ve třech fázích. V roce 2019 oslaví Dusíkovo divadlo již 150 let existence. Na prknech, co znamenají svět, se střídají umělci z pražských divadel a baví diváky svým humorem tak, že divadlo praská ve švech.

Obrázek 6: Dusíkovo divadlo

Zdroj: www.wikipedia.org

4.4.2 Sport a Zájmové spolky

Čáslav jako poměrně malé město, má velkou zálibu ve sportu. Nachází se zde velké množství sportovního vyžití, kde se děti mohou realizovat a plnit si své sny.

4.4.2.1 Sportoviště

Místo, kde se shromažďují veškeré sportovní činnosti se nazývá Vodranty. Vodranty se nachází nedaleko náměstí. Tento sportovní areál je vybaven lehkootletickým stadionem, šesti antukovými tenisovými dvorci, nachází se zde i víceúčelové hřiště, nedaleko něhož se nachází i dětské hřiště pro nejmenší příznivce sportu. Nesmí zde chybět dvě fotbalová hřiště a přímo v tomto areálu se také nachází letní koupaliště, zimní stadion, ale i městské lázně.

Atletický stadion má šest běžeckých drah a sportovci zde mohou trénovat všechny lehkootletické disciplíny, mezi které patří například skok o tyči, skok do dálky, ale třeba i vrh koulí.

Zimní stadion byl realizován jako poslední, a to v roce 2016. Pro zimní sezónu, která začíná v srpnu a končí v březnu, nabízí zimní stadion zázemí pro lední hokej. V letní sezoně jsou prostory využívány pro in-line hokej, futsal nebo florbal. Celková kapacita zimního stadionu činí celkem 800 lidí, z čehož 398 míst je k sezení. Stadion je vybaven také dvěma salonky, které je možné využít pro konference a společenské akce. Kapacita salonků činí 40 lidí.

4.4.2.2 Sportovní kluby města

Jak již bylo zmíněno výše, město Čáslav je velmi sportovně zaměřené, jde zde veškeré sportovní vyžití, a tak se dá i předpokládat, že zde bude široké množství sportovních klubů, což představuje velkou výhodu pro děti, které se rozhodují pro výběr mimoškolní sportovní aktivity.

Mezi přední sportovní kluby patří zajisté fotbalový klub – FK Čáslav. Fotbalový klub byl založen roku 1902 a nesl název SK Stella Čáslav. Roku 1927 se přejmenoval na SK Čáslav a fotbal se stal ve městě velmi oblíbeným sportem. V minulosti vzniklo několik fotbalových klubů, které se nakonec spojily v jeden. V současnosti je fotbalový klub tvořen šestnácti týmy. Nejvyšší soutěž hraje mužstvo žen, mužstvo „A“, v České fotbalové lize. Do fotbalového klubu jde nejvyšší část dotace pro sport. V roce 2017 město přispělo klubu částkou ve výši 1 009 587 Kč.

Ve městě se díky tenisovým kurtům nachází i Tenisový klub, v již zmíněných Vodrantech.

Významným městským klubem je také atletický klub AC Čáslav z.s.

Dalším sportovním klubem je – Judo Čáslav, který byl založen roku 2010 a po náboru měl 50 členů. V současnosti se početní základna rozšířila na 150 členů a slaví velké úspěchy. Trénují čtyřikrát týdně. Zaměření v klubu Judo Čáslav je vícestranné, nejedná se pouze o sebeobranu, ale i o atletiku, jízdu na kole nebo jízdu na motorkách. Klub koná i společenské akce jako například opékání prasátka nebo judistický ples.

Mezi další sportovní kluby řadíme – Plavecký klub Pandora, Sokol, HC Čáslav, Spint klub a V-team – tenisová škola.

4.4.2.3 Zájmové spolky

Lidé se rádi angažují v zájmových spolcích, což vypovídá i o jejich množství. Ve městě Čáslav je celkem 14 spolků – Svaz postižených civilizačními chorobami, TJ Sokol, Ornitologická společnost, Nadace varhany, Klub rodáků, Klub filatelistů, Klub důchodců, Český zahrádkářský svaz, Český svaz bojovníků za obranu a Junák.

Pionýrská skupina Čáslav

Spolek pionýr je od roku 1991 veden paní Naďou Jelínkovou. Oddíl se věnuje dětem v mimoškolních aktivitách. Schůzky se konají pravidelně a jsou pořádány celorepublikové setkání. Aktivity klubu jsou spojeny především s přírodou a vším, co se v ní odehrává – ať už mapování terénu, topografie nebo přírodověda. Základem spolku je naučení základních hodnot a smyslu života.

Český rybářský svaz

Český rybářský svaz nesl nejdříve název Československý a byl založen roku 1957, těšil se dobré početní základně a obhospodařoval rybníky jménem Zemánek, Bažatník a rybník na řece Klejnárce. V dnešní době má ve své správě celkem 10 rybníků a členskou základnu o 600 členech. Svaz provozuje i rybářský kroužek pro mladé rybáře.

Včela Čáslavská

Spolek Včela Čáslavská je prvním, a tedy i nejstarším spolkem města. Zasloužil se o výstavbu muzejní budovy a jeho členové vydávali i první časopisy. Byl založen roku 1864.

V půli 20. století spolek zaniká a obnovuje se až v roce 1991. V současné době je zaměřen především na pořádání přednášek a konání výletů, týkající se historie okolí Čáslavi a města samotného. Významnou činností spolku bylo i zkoumání Čáslavského podzemí, které je protkané chodbami, které by stály za otevření veřejnosti. Touto činností dochází k archeologickým nálezům, o kterých je veřejnosti informována. Přispívá tedy k historickému rozvoji města. V současné chvíli se spolek zabývá čáslavským Hrádkem, kde by rádi vytvořili místo pro odpočívání. Hrádek je totiž nejstarším osídleným místem na území města Čáslav.

Fotoklub Čáslav

Klub amatérských fotografů byl založen roku 1919, příští rok tedy oslaví sto let. Výstavy pořádá v Dusíkově divadle, ve foyere. Poslední akcí, kterou fotoklub realizoval, bylo uskutečnění semináře, opět pod záštitou divadla. Zájemci o fotografování se mohli přiučit fotografické techniky, konzultovat své záměry se členy fotoklubu, fotografování na ulici, fotografování lidí, zátiší, ale i samostatná práce z již vyfocenými fotografiemi – jejich úprava a adjustace jinak řečeno rámování.

4.4.3 Známé osobnosti

První významnou osobností je zajisté Jan Žižka z Trocnova, který je velmi spjat s historií města Čáslav. Roku 1420 byl jedním z členů dvacetičlenné prozatímní vlády. Jeho ostatky lze spatřit v Městském muzeu – Žižkově síni.

Jan Ladislav Dusík, narozený v Čáslavi v roce 1760, později známý skladatel a klavírista hodně cestoval. Vystřídal belgické, holandské nebo francouzské dvory. Roku 1802 se vrátil na pár let do rodné Čáslavi, kde se setkal s rodinou a stal se součástí knížecího dvora Ludvíka Ferdinanda. Po Janu Ladislavu Dusíkovi je pojmenováno městské divadlo – Dusíkovo divadlo a Základní umělecká škola.

Mezi nejznámější rodáky Čáslavi patří světově známý režisér Miloš Forman, po kterém je pojmenováno městské kino – kino Miloše Formana. Již je známo, že město Čáslav je velice sportovně založené. Svou zásluhu na tom má i místní rodačka Jarmila Kratochvílová, která je držitelkou světového rekordu v běhu na 800 metrů a určitě i její pozdější svěřenkyně Ludmila Formanová, která v roce 1999 na mistrovství světa ve

Španělsku získala zlatou medaili v běhu na 800 metrů a za svého působení na vrcholných atletických akcích nasbírala celkem dvacet zlatých medailí, šest stříbrných a jednu bronzovou.

Poslední zajímavostí je, že roku 1789 přespal na náměstí v hostinci U Černého orla Wolfgang Amadeus Mozart. Tato příhoda je připomenuta památní deskou, na budově současného Středního odborného učiliště, kde dříve stál hostinec U Černého orla.

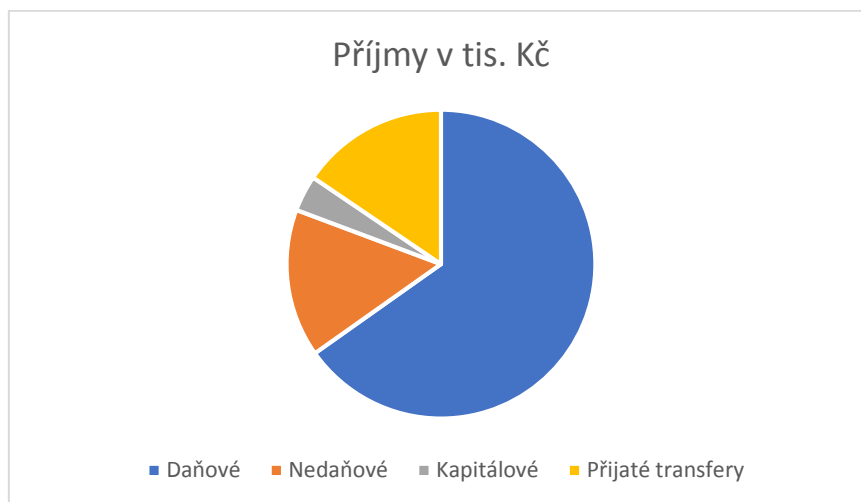
4.5 Rozpočet obce

Zastupitelstvo je povinné každý rok schvalovat závěrečný účet obce a rozpočet obce. Rozpočet obce je tvořen z příjmů a výdajů.

Příjmy

Schválený rozpočet roku 2017 činil na příjmové straně celkem 203 895 500 Kč. Z důvodů mimořádných událostí a plánů byl ještě rozpočet navýšen na 257 833 360,82 Kč. Skutečné příjmy ale poté činily 276 164 063,60 Kč.

Graf 6: Příjmy v roce 2017

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu č. 6 je patrné, že největší podíl na příjmech mají příjmy daňové, nejmenší podíl mají příjmy kapitálové. O příjmech nedaňových a o přijatých transferech se dá říci, že jsou poměrně vyrovnané.

Daňové příjmy tvoří složky daní svěřených, sdílených, poplatků a daň z hazardních her. Příjmy z daní sdílených činily 125 608 061,67 Kč. V porovnání s rokem 2016 byly sdílené příjmy v roce 2017 o více jak 11 milionů vyšší. Příjmy ze svěřených daní dosahovaly 20 766 371 94 Kč, v tomto případě byl výnos o cca 90 tisíc menší, než v roce 2016. Výnos z poplatků dosahoval 29 443 812,67 Kč. Oproti roku 2016 byl výnos vyšší až o 960 tisíc. V neposlední řadě příjmy z hazardních her činily 4 244 300,84 Kč, které byly zase naopak o více jak 1,6 milionů nižší, než v roce 2016.

Nedaňové příjmy činily 42 828 174,40 Kč. Největší díl na nedaňových příjmech měly příjmy z pronájmu bytových a nebytových prostor. Druhým největším podílem byla předčasná splátka úvěru, který financoval budování lokality Na Skále, kde byly vystavěny rodinné řadové domy.

Kapitálové příjmy dosahovaly výše 10 412 149, 26 Kč. Celkem bylo prodáno jedenáct bytů

Dotace dosahovaly výše 42 861 192,82 Kč. Neinvestiční dotace město požadovalo na výkon státní správy, na sociální služby, dotace pro mateřské a střední školy, pro nemocnici, ale i pro městské muzeum. Investiční dotace byly požadovány snížení energetické náročnosti veřejného osvětlení nebo na pořízení nového konvektomatu.

V oblasti sportu pobírá největší dotace fotbalový klub, ve výši 1 009 587 Kč, kroužku judistů bylo přispěno 544 835 Kč, třetí je hokejový klub, který byl v roce 2017 dotován 500 000 Kč.

Výdaje

Výdaje schválilo zastupitelstvo ve výši 181 995 000 Kč. Výdaje byly stejně jako příjmy navýšeny. Výdaje po navýšení činily 270 456 393,99 Kč. Skutečné výdaje činily 250 012 122,15 Kč. Největší výdaje padly na střechu zimního stadionu a na dokončení rekonstrukce restaurace a hotelu Grand.

Graf 7: Výdaje v roce 2017

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu č. 7 je patrné, že tři čtvrtiny výdajů tvoří běžné výdaje.

Město Čáslav dle skutečných příjmů a výdajů hospodařilo v roce 2017 s přebytkem ve výši 26 151 941,45 Kč.

4.6 Územní plán

Územní plán města Čáslav byl schválen dne 12.12.2011. Kalkuluje s územím města Čáslav, do kterého patří – Čáslav, Lochy, Kalabousek, Vrcha, Filipov a Vojenské letiště Čáslav. Město Čáslav počítá se zachováním rázu města. Zachování urbanistické struktury s památkovými objekty a historickými ulicemi. Cílem územního plánu je zejména rozšíření možnosti zaměstnání, bydlení, zvýšení atraktivity pro nově příchozí občany, ale i pro stávající. Volné plochy samovolně navazují na výstavbu a jsou určeny pro výstavbu domů, služby, dopravu či výrobu. Výstavba není povolena v okolí řeky Brslenky z důvodů možného zaplavení.

4.7 Komparace volebních výsledků v letech 1998–2018

V následující kapitole budou pozorovány výsledky voleb za následujících 20 let. Zastupitelstvo města Čáslav sčítá 21 členů, kteří se podílejí na chodu města.

4.7.1 Volby v roce 1998

Komunální volby v roce 1998 probíhaly od 13. do 14. 11. 1998. Voleb se účastnilo celkem 49,24 % voličů, tedy necelá polovina občanů s volebním právem. Pro srovnání, ve vedlejší město – Kutné Hoře - se zúčastnilo voleb 53,67 % občanů.

Kandidátní listiny politických stran a hnutí obsahovaly celkem 21 kandidátů, kromě strany Demokratická unie, která měla pouze 4 kandidáty. Celkem se účastnilo šest politických stran. Voleb se tedy účastnilo celkem 109 kandidátů, z toho 60 kandidátů bez politické příslušnosti a 49 kandidátů s politickou příslušností. Nejstarší uchazeč pocházel ze strany Sdružení nezávislých kandidátů a bylo mu 71 let. Nejmladším kandidátem byl uchazeč z Komunistické strany Čech a Moravy, kterému v době voleb bylo 21 let. Průměrný věk kandidátů se pohyboval okolo 46,08 let, z toho průměrný věk žen činil 46,6 let a průměrný věk mužů byl 46,82 let. V obci měli na kandidátních listinách převahu muži. Kandidátní listiny čítaly 84 mužů a 25 žen.

Volby probíhaly v celkem devíti okrscích. Zapsáno bylo 7 758 voličů, vydáno bylo 3 820 obálek a odevzdáno 3 815 obálek. Voliči nakonec odevzdali 72 741 platných hlasů.

Tabulka 4: Výsledky voleb v roce 1998

Kandidátní listina	Hlasy abs.	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
1. KSČM	14 780	20,32	21	4
2. ODS	17 039	23,42	21	5
3. Demokrat. unie	338	0,46	4	0
4. ČSSD	19 081	26,23	21	6
5. Sdruž. nezávislých	13 348	18,35	21	4
6. KDU-ČSL	8 155	11,21	21	2

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky je patrné, že první skončila strana ČSSD, která získala celkem šest mandátů, na druhém místě skončila strana ODS, celkem s pěti mandáty. Na třetím místě a po třech mandátech získaly strany KSČM a Sdružení nezávislých. Strana

KDU-ČSL získala dva mandáty a Demokratická unie skončila na posledním místě a nezískala žádný mandát. Do zastupitelstva bylo zvoleno osmnáct mužů a tři ženy.

Starostou města Čáslav byl zvolen Ing. Vladimír Hamral a místostarostkou se stala Mgr. Hana Pustelníková. Rada města byla tvořena starostou města Vladimírem Hamralem, místostarostkou Hanou Pustelníkovou, další dva členy nominovala vítězná ČSSD (Josef Špaček a Aleš Cincibus). Za další členy rady byli zvoleni Bohumil Bartuněk a Emil Vojta ze SN a Antonín Hejzlar ze strany KSČM. Dle Balíka lze vzniklou koalici označit za minimální vítěznou. Nedá se však říci zdali vzniklá koalice byla ideově propojená či nikoliv.

4.7.2 Volby v roce 2002

Volby v roce 2002 se konaly od 1. do 2. listopadu 2002. Voleb se zúčastnilo 44,13 % občanů. V porovnání s průměrnou účastí v celém okrese, byla účast o 8,8 % nižší. Všechny kandidátní listiny byly tvořeny 21 kandidáty, oproti roku 1998 se zúčastnily pouze čtyři strany. Kandidátní listiny čítaly dohromady 84 kandidátů, z nichž 48 kandidátů bylo bez politické příslušnosti a zbylých 36 s politickou příslušností. Nejstarší kandidát pocházel ze Sdružení nezávislých a bylo mu 75 let. Nejmladší kandidát kandidoval za Občanskou demokratickou stranu a bylo mu 21 let. Muži měli na kandidátních listinách opět převahu a kandidovalo jich 66, žen kandidovalo pouze 18. Celkový průměrný věk činil 48,13 let. U žen byl průměr vyšší a činil 50,28 let. U mužů byl věkový průměr 47,55let.

Volby se opět konaly v devíti volebních okrscích. Zapsáno bylo 7 940 voličů. Vydáno bylo 3 504 obálek, z čehož bylo odevzdáno 3 502 obálek. Platných hlasů bylo celkem 65 805.

Tabulka 5: Výsledky voleb v roce 2002

Kandidátní listina	Hlasy abs.	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
1. ČSSD	26 942	40,94	21	9
2. Sdruž. Nezávislých	10 456	15,89	21	3
3. KSČM	12 978	19,72	21	4
4. ODS	15 429	23,45	21	5

Zdroj: vlastní zpracování,

V Roce 2002 ve volbách zvítězila opět strana ČSSD a získala 9 mandátů. Na druhém místě skončila opět strana ODS, s pěti mandáty, třetí místo obsadila strana KSČM se čtyřmi mandáty a na posledním místě bylo Sdružení nezávislých se třemi mandáty. Do zastupitelstva se dostaly pouze dvě ženy, zbytek členů tvořili muži. Při zasedání zastupitelstva byl do postu starosty zvolen opět Ing. Vladimír Hamral, místostarostou se stal Aleš Cincibus, oba z vítězné strany ČSSD. Za členy rady byli zvoleni Josef Špaček, Zdeněk Sejšek a Vlastimil Málek, ze strany ČSSD, Filip Jerie za SNK a Antonín Hejzlar za KSČM. Aleš Cincibus v roce 2003 odstoupil a místostarostou se stal Jaromír Strnad.

Vítězná koalice byla tvořena Českou stranu sociálně demokratickou a Sdružením nezávislých. V roce 2002 dle Balíka vznikla minimální vítězná koalice. Určení ideové propojenosti je z hlediska nezávislých obtížné, jelikož se považují za střed politického spektra.

4.7.3 Volby v roce 2006

Komunální volby v roce 2006 se konaly od 20. do 21. října 2006. Volební účast činila 42,54 %. V okrese Kutná hora se zúčastnilo 51,50 % občanů, tudíž okresní volební účast byla opět výrazně vyšší. Voleb se účastnilo opět šest politických stran a hnutí, z nichž každá strana měla na kandidátní listině 21 kandidujících. Všechny volební kandidátky obsahovaly 126 jmen, z nichž 85 bylo bez politické příslušnosti a pouze 41 jmen mělo politickou příslušnost. Nejstarší kandidát, kandidoval za Evropské demokraty a bylo mu 79 let. Nejmladší kandidáti, byli v roce 2006 dva, kandidovali za Stranu zelených a bylo jim 18 let. Ve volbách kandidovalo 78 mužů a 48 žen. Celkový průměrný věk byl poměrně nízký, s porovnáním s ostatními roky, a to 43,53 let. U žen byl 40,44 let a u mužů 45,44 let.

Volby probíhaly v devíti volebních okrscích. Celkem bylo 8 056 voličů. Bylo vydáno 3 427 obálek a 3 427 bylo obálek odevzdaných. V těchto volbách bylo celkem odevzdáno 67 043 platných hlasů. Na politické scéně se však nově objevuje spolek Šance pro rodinu a strana Sdružených nezávislých kandidátů Evropští demokraté.

Tabulka 6: Výsledky voleb v roce 2006

Kandidátní listina	Hlasy abs.	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
1. ČSSD	26 594	39,67	21	9
2. ODS	17 854	26,63	21	6
3. SNK – ED	6 212	9,27	21	2
4. Strana Zelených	2 445	3,65	21	0
5. KSČM	9 627	14,36	21	3
6. Šance pro rodinu	4 311	6,43	21	1

Zdroj: vlastní zpracování,

Česká strana sociálně demokratická získává stejně jako ve volbách v roce 2002, devět mandátů. Po ní následuje Občanská strana demokratická se 6 mandáty. Komunistická strana Čech a Moravy obdržela tři mandáty, Evropští demokraté dva mandáty a Šance pro rodinu jeden. Strana zelených zůstala bohužel bez mandátů. Do zastupitelstva obce bylo zvoleno 18 mužů a 4 ženy. Starostou obce byl zvolen opět Ing. Vladimír Hamral, místostarostou se stal Jaromír Strnad (ČSSD). Za členy rady byli zvoleni – Josef Špaček, Martin Novák, Vlastimil Málek (ČSSD), Filip Jerie (SNK ED) a Zbyněk Valcha (ODS).

Nejsilnější pozici pro vyjednávání měla vítězná strana ČSSD, která se dohodla na spolupráci se Sdružením nezávislých a s ODS. Dle Balíka se v roce 2006 vytvořila nadměrná koalice, jelikož počet mandátů této koalice je vyšší, než je potřeba k většině. V tomto případě je těžké určit ideovou propojenost, jelikož koalice je tvořena, levicí, pravicí i středem.

4.7.4 Volby v roce 2010

Řádné volby v roce 2010 probíhaly ve dnech 15 – 16. 10. 2010. V roce 2010 přišlo k volbám 44,56 %. V okrese Kutná hora byla celková účast 53,15 %. Za všechny strany kandidovalo 21 kandidátů. Na kandidátní listiny se zapsalo 125 kandidátů. Strany ČSSD, ODS, SNK ED a Šance pro rodinu sčítaly 21 kandidátů. Volte Pr Blok měl pouze jednoho kandidáta a strany TOP 09 a KSČM měla 20 kandidátů. Ze 125 kandidátů bylo 82 bez politické příslušnosti a 43 s politickou příslušností. Nejstaršímu kandidátovi bylo 76 let a kandidoval za stranu ODS. Nejmladšímu kandidátovi bylo 20 let a kandidoval za TOP 09.

Ze 125 uchazečů bylo 78 mužů a 47 žen. Průměrný věk uchazečů byl 46,70 let. Průměrný věk mužů byl 47 let a průměrný věk žen byl 46,21 let.

Volby se konaly v devíti okrscích. Evidovalo se celkem 8 214 voličů. Vydáno bylo 3 660 obálek a 3 647 se jich odevzdalo. Celkový počet platných hlasů činil 68 242. Složení politického spektra se mírně pozměnilo a opět přibyly dvě strany, ale Strana Zelených již odmítla kandidovat. Na scéně se tedy nově objevuje strana TOP 09 a Volte Pr Blok www.cibulka.net.

Tabulka 7: Výsledky voleb v roce 2010

Kandidátní listina	Hlasy abs.	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
1. TOP 09	5 888	8,63	20	2
2. ODS	12 455	18,25	21	4
3. ČSSD	31 370	45,97	21	10
4. KSČM	8 681	12,72	20	3
5. SNK-ED	5 780	8,47	21	1
6. ŠANCE PRO RODINU	3 963	5,81	21	1
7. Volte Pr Blok www.cibulka.net	103	0,15	1	0

Zdroj: vlastní zpracování;

První příčky obsadila již tradičně strana ČSSD s deseti mandáty. ODS získala 4 mandáty. KSČM získala 3 mandáty. Prvně kandidující strana TOP 09 obsadila čtvrtou příčku a získala dva mandáty. Evropští demokraté a Šance pro rodinu získaly po jednom mandátu a Volte Pr Blok www.cibulka.net s jedním kandidujícím nezískala žádný mandát. Jednadvaceti členné zastupitelstvo obsadilo 6 žen a 15 mužů. Starostou města byl zvolen Jaromír Strnad a jeho místostarostou se stal Jiří Havlíček. Za členy rady byli nominováni – Josef Špaček, Martin Novák, Vlastimil Málek (ČSSD), Filip Jerie (SNK ED) a Zbyšek Valcha (ODS). Místostarosta Jiří Havlíček roku 2014 odstoupil a jeho místo obsadil Vlastislav Málek. Radu poté doplnil od roku 2014 Jaroslav Vostrovský (ČSSD).

Situace s tvorbou koalic se opakovala i v roce 2010. Vítězná strana ČSSD opět navázala spolupráci s SNK a ODS. Dle Balíka vznikla nadměrná koalice. Stejně jako v minulém volebním období.

4.7.5 Volby v roce 2014

Řádné volby v roce 2014 se konaly od 10.10-11.10. Volební účast byla nejnižší za sledované období, a to 39,04 %. Opět v porovnání s okresem Kutnou Horou, kde byla účast opět o téměř 10 % vyšší, a to 49,99 %. Voleb se zúčastnilo rekordních 8 stran a hnutí. Pět z nich naplnilo kandidátku 21 uchazeči, avšak NE BRUSELU mělo pouze 13 uchazečů a Top 09 11 uchazečů a strana ODS 19 uchazečů. Celkem tedy bylo 148 uchazečů, z nichž celých 104 uchazečů bylo bez politické příslušnosti a pouze 44 mělo politickou příslušnost. Nejstarší uchazeč pocházel ze strany ODS a bylo mu 80 let. Nejmladší pocházel z TOP 09 a bylo mu 18 let. Ze 148 uchazečů, bylo 92 mužů a 56 žen. Celkový průměrný věk činil 46,76 let. U mužů byl průměrný věk 46,83 let a u žen 46,64 let.

Volby probíhaly v devíti okrscích. Registrováno bylo 8 172 voličů. Vydaných obálek bylo 3 190 a odevzdaných obálek bylo 3 187. Obdrženo bylo celkem 57 119 hlasů.

Tabulka 8: Výsledky voleb v roce 2014

Kandidátní listina	Hlasy abs.	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
1. NE BRUSELU –Nár. demokracie	596	1,04	13	0
2. TOP 09	1 515	2,65	11	0
3. KSČM	6 038	10,57	21	2
4. ODS	3 937	6,89	19	1
5. ČSSD	25 955	45,44	21	11
6. ŠANCE PRO RODINU	4 093	7,17	21	1
7. ANO 2011	7 422	12,99	21	3
8. SNK-ED	7 563	13,24	21	3

Zdroj: vlastní zpracování;

Dle následující tabulky je patrné, že první místo obsadila opět vítězná ČSSD s jedenácti mandáty. Strana Ano 2011 a Sdružení nezávislých kandidátů – Evropští demokraté, získaly po třech mandátech. Komunisté získaly dva mandáty. Spolek Šance pro rodinu získal jeden mandát. Strana Top 09 a spolek Ne Bruselu, Národní demokracie nezískaly žádný mandát a nemohli se tudíž podílet svou přítomností na zastupitelstvu. Do zastupitelstva se dostalo 5 žen a 16 mužů. Starostou města byl zvolen opět Jaromír Strnad, na post místostarosty byl zvolen JUDr. Vlastislav Málek. Za členy rady byli zvoleni – Daniel Mikš, Jaroslav Vostrovský, Martin Novák, Josef Špaček (ČSSD), Julie Provazníková (SNK ED). JUDr. Vlastislav Málek roku 2016 odstoupil a na jeho místo byl dosazen Daniel Mikš. ČSSD tak doplnila své řady a přibrala do obecní rady Jana Spáčila a dále byl do obecní rady přijat také Tomáš Hasík (ANO 2011), jelikož Josef Špaček taktéž opustil radu v roce 2017.

Strana ČSSD v roce 2014 získala největší počet mandátů za sledované období a nemělo smysl vytvářet koalici, protože disponovala většinou, i přesto koalice vznikla a navázala spolupráci s SNK – ED a s ANO 2011. Dle Balíka lze označit vzniklou koalici za nadměrnou.

4.7.6 Volby v roce 2018

Volby v roce 2018 se konaly 5. - 6. 10. 2018. Voleb se účastnilo 46,05 %. Opět méně, oproti okresu. Okresní volební účast dosáhla 51,94 %. Za všechny strany kandidovalo 21 uchazečů, kromě strany Národní demokracie, kde byly pouze dva uchazeči. Voleb se účastnilo 149 uchazečů, z nichž 89 nemělo politickou příslušnost a 60 uchazečů kandidovalo s politickou příslušností. Nejstaršímu uchazeči bylo 81 let a kandidoval za stranu KSČM. Nejmladší kandidoval za Čáslav pro všechny a bylo mu 18 let. Ve volbách kandidovalo 92 mužů a 57 žen. Celkový průměrný věk činil 51,20 let, což je nejvíce za porovnávaná období. U mužů to bylo 50,89 let a u žen 51,70 let.

Volby se konaly v devíti okrscích. V seznamu bylo celkem 8 048 voličů. 3 706 obálek se vydalo a odevzdalo se 3 705 obálek. Dohromady se sečetlo 70 773 platných hlasů. Loňských voleb se zúčastnilo opět celkem 8 stran. Nově kandiduje strana SPD – Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura. Velmi zajímavým členem je nově vzniklý spolek Čáslav pro všechny nebo spolek Národní demokracie.

Tabulka 9: Výsledky voleb v roce 2018

Kandidátní listina	Hlasy abs.	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
1. SPD	2 383	3,37	21	0
2. Čáslav pro všechny	27 357	38,65	21	9
3. Národní demokracie	75	0,11	2	0
4. ANO 2011	7 489	10,58	21	2
5. Šance pro rodinu	3 945	5,57	21	1
6. KSČM	3 866	5,46	21	1
7. ČSSD	20 093	28,39	21	7
8. ODS	5 565	7,86	21	1

Zdroj: Vlastní zpracování;

Velkým překvapením voleb bylo vítězství spolku Čáslav pro všechny, který získal 9 mandátů. Strana ČSSD, která ve sledovaném období vítězila každý rok, v roce 2018 získala 7 mandátů a poprvé byla poražena. Dva mandáty získalo ANO 2011 a po jednom mandátu získala strana KSČM, ODS a spolek Šance pro rodinu. Nové strany SPD a Národní demokracie nezískaly žádný mandát. V zastupitelstvu je v současné chvíli 17 mužů a 4 ženy.

Na zasedání zastupitelstva byl zvolen starostou JUDr. Vlastislav Málek a místostarostou byl zvolen Martin Horský – z vítězné strany Čáslav pro Všechny. Do obecní rady byli zvoleni členové spolku Čáslav pro Všechny – David Tichý, Jiří Honzíček, Filip Velímský. Dále Anna Krúpová za ODS a Michaela Mandáková za Šanci pro rodinu.

V roce 2018 vítězný spolek Čáslav pro všechny navázal spolupráci se spolkem Šance pro rodinu a stranou ODS, aby získal potřebnou většinu a dostal tak ČSSD od vlády. Strana ČSSD se tak poprvé za sledované období ocitá v opozici. V posledních komunálních volbách dle Balíka vznikla minimální vítězná ideově nepropojená koalice, dle příslušnosti členů dané politické strany.

4.8 Shrnutí výsledků komunálních voleb v období 1998–2018

Co se týče vývoje politických stran, tak každé volební období se voleb účastnila strana ČSSD, strana ODS a strana KSČM. Nezávislí kandidáti kandidovali již od roku 1998 za Sdružení nezávislých. Během období vzniklo několik spolků např. Šance pro rodinu, Volte Pr Blok nebo NE BRUSELU, které nějak významně neovlivnily výsledky voleb. V roce 2018 však kandidoval spolek Čáslav pro všechny, který převrátil celý komunální systém města.

Ve volebním období se poměrně střídal počet kandidujících stran, v roce 1998 a 2006 kandidovalo 6 politických subjektů, v roce 2002 jich bylo za sledované období nejméně, a to pouze 4 strany. V roce 2010 se množství navýšilo ještě o jeden politický subjekt, tudíž jich bylo 7 a poslední dvě volební období – rok 2014 a 2018 se voleb zúčastnilo 8 politických subjektů, což je zatím nejvyšší počet kandidujících stran.

Pouze v roce 2002 každý politický subjekt získal mandát. V roce 1998 skončila bez mandátu strana Demokratická unie, roku 2006 to byla Strana zelených. V roce 2010 se nedostal do zastupitelstva spolek Volte Pr Blok www.cibulka.net, který měl pouze jednoho kandidát. V roce 2014 se na zastupitelstvu nemohl podílet spolek NE BRUSELU - Nár. demokracie a strana TOP 09. V posledních volbách se do zastupitelstva nedostala strana SPD.

Česká strana sociálně demokratická obhajovala prvenství, již od počátku sledovaného období. V roce 2018 však nastal zvrat a volby vyhrál spolek Čáslav pro Všechny. Občanská demokratická strana se umísťovala obvykle na druhém místě, tedy s druhým největším počtem mandátů. V roce 2010 stranu vystřídal strany ANO 2011 a SNK Evropští demokraté.

Pro posouzení plurality byl vybrán index plurality, který je založen na podílu počtů kandidátů ku počtu míst v zastupitelstvu.

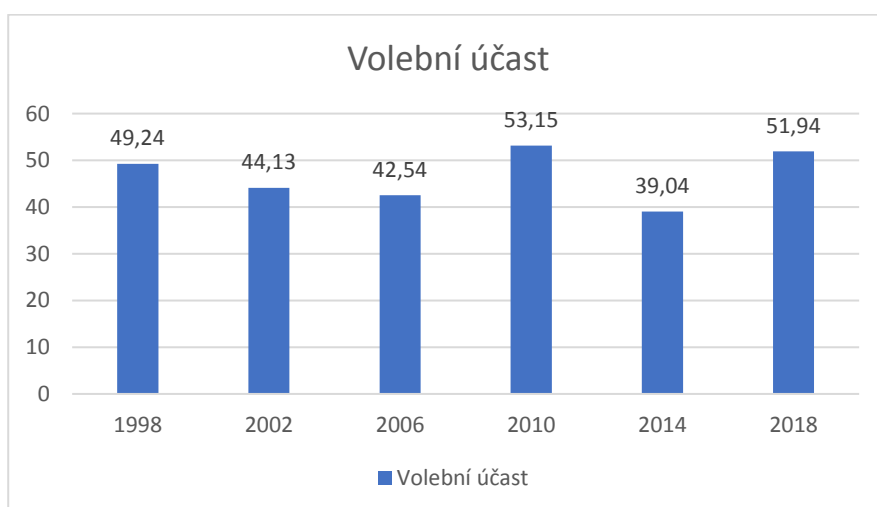
Tabulka 10: Index plurality

	1998	2002	2006	2010	2014	2018
Počet kandidátů	109	84	126	125	148	149
Počet míst v zastupitelstvu	21	21	21	21	21	21
Index plurality	5,19	4	6	5,95	7,04	7,09

Zdroj: vlastní zpracování

Dle tabulky č. 9 je patrné, že město Čáslav je pluralitní. Pluralitní systém je takový stranický systém, kde počet kandidátů převyšuje počet volených členů. Jinými slovy, že index plurality je větší než dva.

Graf 8: Volební účast

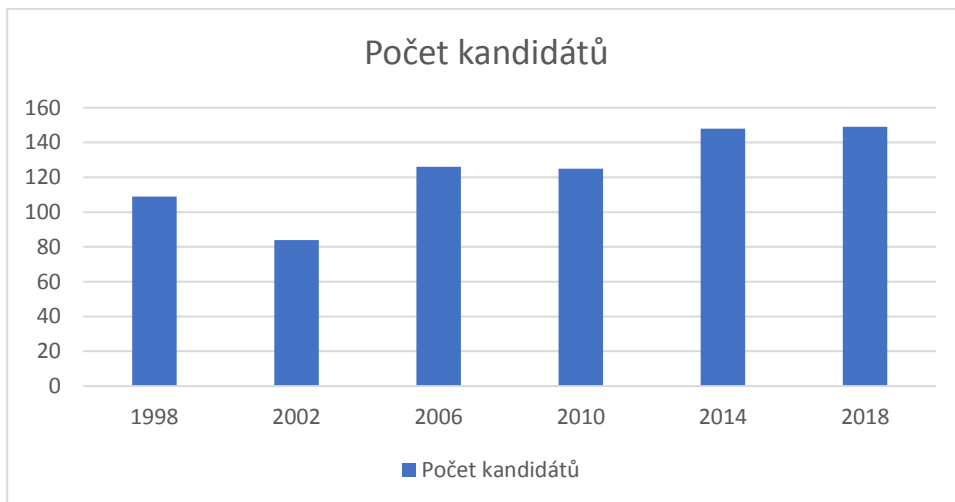
Zdroj: vlastní zpracování

Na grafu č. 8 je možné zhodnotit volební účast ve sledovaném období, kdy v roce 2010 byla účast nejvyšší, a to s 53,15 %. Nejnižší účast byla v roce 2014, kdy k volbám přišlo pouze 39,04 % občanů. Volební účast se tedy pohybuje v intervalu od 39 % do 54 %.

Za sledované volební období se na postu starosty vystřídali tři občané. Třikrát za sebou starostoval Vladimír Hamral za stranu ČSSD, dvě volební období seděl v křesle Ing. Jaromír

Strnad, také z ČSSD a v roce 2018 byl vystřídán JUDr. Vlastislavem Málkem, ze spolku Čáslav pro Všechny.

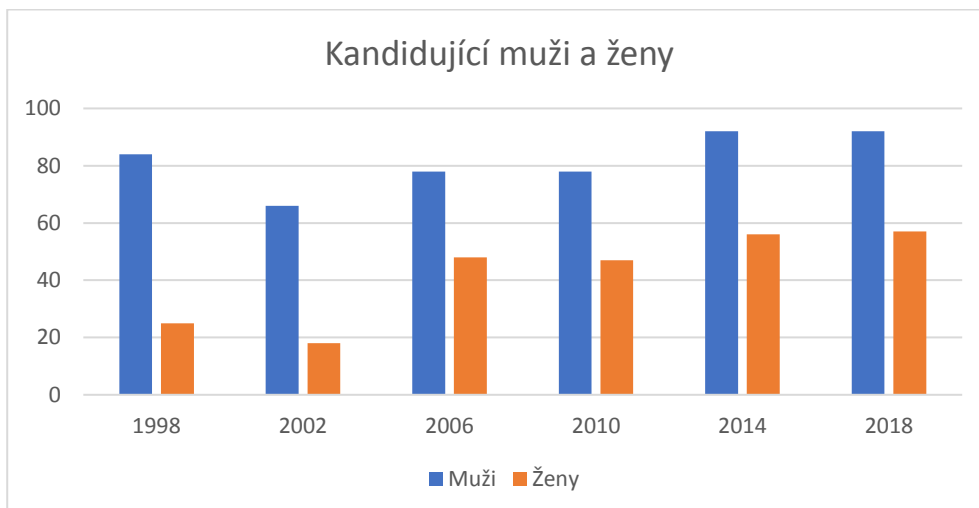
Graf 9: Počet kandidátů

Zdroj: vlastní zpracování

Počty kandidátů se měnily v závislosti na počtu kandidujících stran. Nejmenší počet kandidujících stran byl v roce 2002, a tak kandidovalo nejméně kandidátů, celkem 84 občanů. Nejvíce jich bylo v roce 2018, kdy kandidovalo 149 občanů.

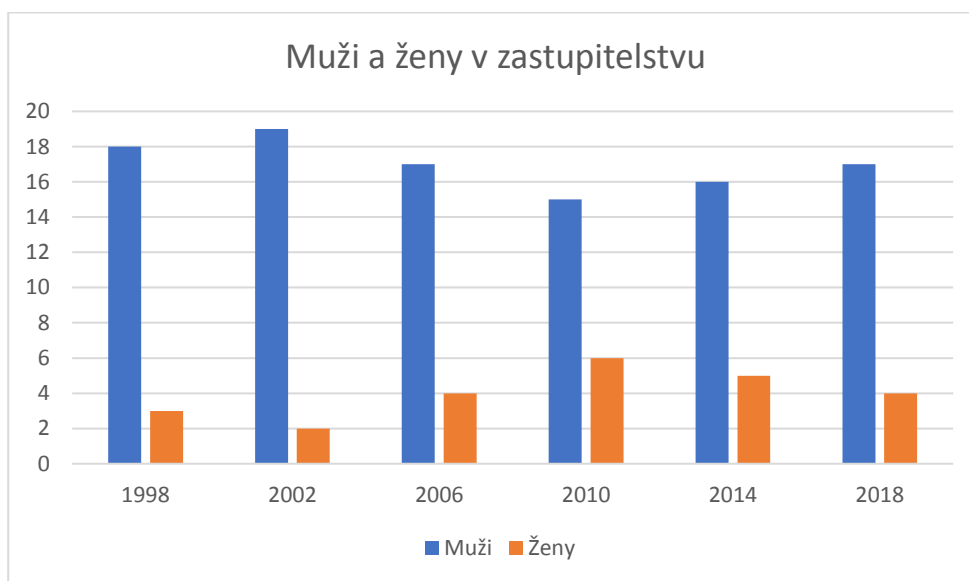
Graf 10: Počet kandidujících mužů a žen

Zdroj: vlastní zpracování

Na grafu č. 10 vidíme počet mužů a žen, kteří kandidovali v jednotlivých volebních obdobích. Muži mají v každém volebním období velkou převahu oproti ženám. Nejvíce mužů kandidovalo v posledních dvou obdobích, a to 92. Nejméně naopak v roce 2002, s celkovým počtem 66 mužů. Nejvíce žen kandidovalo v posledním volebním období, a to 57 občanek a naopak nejméně, stejně jako u mužů v roce 2002, kdy kandidovalo pouze 18 žen. Výsledky však opět odpovídají počtu kandidujících stran.

Graf 11: Zastoupení mužů a žen v zastupitelstvu

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu č. 11 lze vidět rozložení mužů a žen v zastupitelstvu. Zastupitelstvo má 21 členů a největší obsazení mužů mělo v roce 2002, kdy jich bylo v zastupitelstvu 19. Nejméně mužů bylo v zastupitelstvu v roce 2010, a to 15. Naopak tedy nejvíce žen bylo v roce 2010, s počtem 6 zastupitelek a nejméně v roce 2002, kdy byly v zastupitelstvu pouze 2 ženy.

Co se týče odstupování ze zastupitelstva, tak v roce 2003 odstoupil místostarosta Aleš Cincibus (ČSSD), za kterého nastoupil Jaromír Strnad (ČSSD), budoucí starosta města. V roce 2014 odstoupil místostarosta Jiří Havlíček (ČSSD), za kterého nastoupil Vlastislav Málek (ČSSD), a který zůstal místostarostou i v dalším volebním období, ale odstoupil v roce 2016 a nastoupil za něj Daniel Mikš (ČSSD), který již byl v zastupitelstvu a zastupitelstvo se tedy ještě doplnilo o jméno Tomáše Hasíka (ANO 2011). V roce 2017 ještě odstoupil zastupitel Josef Špaček (ČSSD), kterého nahradil Jan Spáčil (ČSSD).

Město má celkem 21 zastupitelů a 7 radních. Dále je městský úřad tvořen finančním a kontrolním výborem. Nachází se zde několik komisí, které jsou zřízeny radou – Komise pro

nakládání s odpady, Kulturní komise, Sportovní komise, Komise pro projednávání přestupků, Komise pro regeneraci kulturních památek, Komise pro záležitosti občanů a Komise pro nakládání s nemovitým majetkem města.

4.9 Aktéři lokálního politického procesu

Z analýzy komunálního volebního systému vyplynuli i aktéři lokálního politického procesu, jimiž jsou kandidující politické strany, spolky či sdružení nezávislých kandidátů, kteří se podílejí na vytváření komunálního života a na rozhodování. Do lokálního politického procesu nově zasahují i nové místní skupiny, které mají vliv na politické dění.

Dle analýzy komunálního volebního systému v časově řadě 1998–2018 na politické scéně města Čáslav dominovalo obsazení celostátních politických stran. Za sledované období se voleb účastnilo celkem 13 politických subjektů, z nichž 8 byly celostátní politické strany a 5 spolků. Pravidelnými kandidujícími byly strany Česká strana sociálně demokratická, Komunistická strana Čech a Moravy a Občanská demokratická strana. Minimálně jednou kandidovala Strana Zelených, Top 09, ANO 2011 a Svoboda a přímá demokracie. Nezávislé kandidáty reprezentovala strana Sdružení nezávislých kandidátů – Evropští demokraté. Spolky, které složily kandidátní listinu byly Šance pro rodinu, Volte Pr. Blok, Ne Bruselu, Čáslav pro všechny a Národní demokracie. Pouze spolek Šance pro rodinu a Čáslav pro všechny se dokázaly dostat do voleného zastupitelstva.

Dominantní postavení ve volbách měla vždy strana ČSSD. Až v posledních komunálních volbách byla poražena spolkem Čáslav pro všechny.

Spolek „Čáslav pro všechny“ představuje zájmový spolek, ze kterého se vytvořilo politické seskupení. Spolek je z velké části tvořen bývalými členy ČSSD, kteří byli z vnitřních důvodů nuceni ze strany odstoupit. V roce 2018 poprvé usilovali o hlasy občanů a získali prvenství v komunálních volbách. Čáslav pro všechny chce spojovat lidi, šířit informace a ovlivňovat místní dění, což se mu bude dařit minimálně v současném volebním období. Před volbami bylo hlavním cílem spolku získat 5–8 křesel v zastupitelstvu. Spolek jich získal dokonce devět. Spolek si představuje rozvoj města ve spolupráci s veřejností na základě diskuzí s občany.

Na základě rozhovorů se zastupiteli nedocházelo ke konfliktům mezi politickými subjekty. Občas se objevily spory osobního rázu, které poté vyústily k odstoupení členů z řad zastupitelstva a jiných funkcích, díky kterým se vytvořil spolek Čáslav pro všechny.

4.10 Politický proces města Čáslav

V této kapitole budou zhodnoceny strukturované rozhovory, které proběhly s místním zastupitelstvem na konci volebního období.

4.10.1 Vývoj města

Město Čáslav bylo převážně vojenské – důkazem toho byly čtyři kasárny. Po roce 1989 došlo ke změně. Armáda se postupně zmenšovala, respektive odešla a zůstalo jen vojenské letiště. Společně s Ministerstvem obrany byla kasárna převedena do majetku města za symbolické ceny. Z tehdejších kasáren postupně vznikaly nájemní byty. Spousty nájemních bytů přešlo do osobního vlastnictví, a tím se začal měnit i přístup nájemníků k samotnému vzhledu budov či bytů. „Klasická šed' v 80. letech, která panovala, začala mizet“ (zastupitel; 2018) Čáslav se rozrůstala i výstavbou rodinných domů nebo nových objektů – např. loni dostavěný zimní stadion nebo vystavěná skládka z 90. let, která bohužel tvoří nedílnou součást pohledu na město.

Nedílnou součástí vývoje bylo také zrušení významných podniků na přelomu roků 2001-2002, což dokazuje i vývoj počtu obyvatel – viz. Graf. č. 1., kterými byly Státní statek, ČSAO, mlékárny, mrazírny nebo část firmy Kosmos. Spousty lidí tedy přicházelo o práci a areály zkupovaly nové firmy, které si zde našly nové místo pro podnikání. Například firma ČSAO se zabývala výrobou, vývojem a opravou autobusů, od čehož se postupně upouštělo. Zastupitelé považovali za výraznou změnu konání svobodných voleb, kdy se změnil způsob fungování radnice.

Rekonstrukce náměstí taktéž silně ovlivnila vzhled historického města.

Dle respondentů je zde veškerá občanská vybavenost, jakou si může město této velikost přát – plavecký bazén, zimní stadion, velké sportoviště, nemocnice, domov důchodců, přiměřený průmysl i velké množství středních škol, ale i velmi slušná dopravní obslužnost.

Socialistická výstavba zde zanikla, byly vystavěny nové bytové domy modernější formou tak, aby odpovídaly potřebám budoucích nájemníků či vlastníků. Upřednostněna byla také výstavba řadových domů, která byla řešena formou dotací z Ministerstva zemědělství.

4.10.2 Významné výstavby a rekonstrukce

Dusíkovo divadlo

Rekonstrukce Dusíkova divadla byla rozdělena do několika etap, z důvodů velké finanční náročnosti. V první etapě došlo k částečné rekonstrukci historické budovy a přístavby nové části. Došlo k přestavbě suterénu, nové technické vybavenosti – vzduchotechnika, vytápění a elektroinstalace. Byl postaven také nový divadelní sál, který je možné využít k menším komorním koncertům a pro divadelní klub. Město získalo dotaci 12 milionů Kč na rekonstrukci od EU. Celková rekonstrukce by se měla vyšplhat na 70 milionů. V další etapě, která teprve nastane, se bude jednat o výměnu oken a statické zajištění divadla. V roce 2019 se počítá také s opravou hlediště – snížení počtu sedadel, z důvodů komfortu a s opravou orchestřiště, vybudováním divadelního baru na prvním balkoně, jelikož v přízemí již bar funguje. Třetí etapa by měla vyjít na 17 milionů Kč.

Obrázek 7: Rekonstrukce Dusíkova divadla

Zdroj: www.Stavbaweb.dumabyt.cz

Rekonstrukce Hotelu Grand

Hotel Grand prošel také velmi značnou rekonstrukcí, jelikož v první fázi byl zrekonstruován sál, který je velmi významný pro plesovou sezonu. První fáze proběhla

v roce 2015 a 2016 a hotel se již těšil plesové sezoně v novém kabátu. Budova, kde se hotel nachází má 4 podlaží. V přízemí se nachází dva komerční objekty, které jsou nadále pronajímány. Ve druhém podlaží byla otevřena nová restaurace i se salonkem. A v poslední fázi a ve čtvrtém patře byly zrenovovány staré pokoje hotelu. Rekonstrukce byla dokončena v roce 2017. Vzniklo zde celkem 17 pokojů a apartmánů., tříhvězdičkové kategorie.

Zimní stadion

Zimní stadion byl slavnostně otevřen dne 18. 12. 2016 ve sportovním areálu ve Vodrantech. Zimní stadion nabízí ledovou plochu pro zhruba 60 bruslících. Kapacita stadionu činí 420 diváku. Vznikl zde také prostor pro občerstvení, dva salonky, šatny, posilovna, sprchy, ale i technické a komunikační prostory. To vše se rozprostírá ve třech patrech.

Obrázek 8: Zimní stadion

Zdroj: www.obzorykutnohorska.cz

4.10.3 Zhodnocení funkčního období jednotlivých starostů

Po roce 1989 byl prvním starostou Pavel Procházka. Druhým starostou byl zvolen v roce 1998 Ing. Vladimír Hamral a v roce 2010 nastoupil na post starosty Mgr. Jaromír Strnad.

První zmíněný starosta se zasloužil zejména o rekonstrukci náměstí a výstavbu skládky. Po roce 1990 bylo složité období, jelikož se tvořily nové zákony a lidé se učili demokracii. Město se začínalo rozvíjet a konečně dosáhlo hranici 10 000 obyvatel. Byl zde nárůst obyvatelstva o 8 %.

Druhý starosta, pan Hamral se zasloužil o počátek obnovy města Čáslav, získávání dotací, ale i přestavby budov.

O panu starostovi Strnadovi jeden z respondentů řekl, že: „To je takový náš Karel IV, protože ten buduje na všech frontách, rozumí tomu a za něj ta Čáslav nejvíce rozkvetla.“ (zastupitel, 2018). Jeho zásluhou jsou rozšiřující se Vodranty, rekonstrukce Hotelu Grand, výstavba zimního stadionu, rekonstrukce informačního centra či budování infrastruktury.

4.10.4 Vize města

Město by mělo být hezčí pro občany, kteří tu žijí, ale i z pohledu návštěvníka. Ve městě se dělá vše pro to, aby se dobudovala bytová infrastruktura, jelikož je velký zájem o byty v soukromém vlastnictví. Občanská vybavenost je velmi dobrá, tudíž by ji jednotliví zastupitelé chtěli udržet.

Jedním ze zájmů je také větší kulturní angažovanost občanů a větší živelnost města. Na čem se však zastupitelé shodli je prioritní zájem o udržení nemocnice

4.10.5 Problémy města

Ze všech deseti absolvovaných rozhovorů vyšly dva problémy, které velmi ovlivňují místní dění města jedním z nich je skládka a druhým nemocnice.

Problém SKLÁDKA

Skládka města způsobila veliký rozruch tím, že se na ní údajně skladoval materiál z ostravských ropných lagun. Respektive ostravského kalu, který se měl likvidovat na čáslavské skládce. Kvůli tomuto problému bylo v dubnu svoláno i mimořádné zastupitelstvo. Společnost AVE, která skládku vlastní, však ujišťovala, že na skládku jsou ukládány pouze jakési hlínky, které mají jiné složení, než surové kaly a mohou tak být ukládány na skládce nebezpečného odpadu. Cílem vedení města bylo, aby se kaly na čáslavskou skládku neukládaly, to však není zcela v jejich pravomoci, díky vlastnictví AVE.

Kapacita skládky je stanovena na 7 milionů km³. V současnosti se nazývá jako ohromný kopec, jelikož její obsah neustále roste a roste. Její životnost je stanovena do roku 2030 a lidé žertují, co s ní tedy skutečně bude. Jedním z názorů bylo vystavení rozhledny, oplotit ji, aby se na ni nikdo nedostal, vystavět horolezeckou stěnu, či dokonce vybudování lyžařského areálu, což je však technicky i finančně nemožné.

Lidé mají obavy, aby skládka neškodila životnímu prostředí.

Problém NEMOCNICE

Na konci roku 2017 zastupitelstvo řešilo velmi závažný problém s Čáslavskou nemocnicí, jelikož se uvažovalo o zásadní změně, že by se ze současné příspěvkové organizace měla nemocnice stát společností s ručením omezeným. Důvodem transformace bylo navyšování tabulkových platů a růstu nákladů do neúnosné výše, kterou město již nemůže dále dotovat. Pokud by se nemocnice přetransformovala, potom by se nemusela řídit změnou navyšování platů. Na podzim se uskutečnilo i mimořádné zastupitelstvo. Dohady však byly ukončeny a nemocnice zůstane minimálně dalších šest let příspěvkovou organizací. Ke změně nedošlo zejména z důvodu dotací, jelikož Ministerstvo pro místní rozvoj, takovou změnu v průběhu čerpání dotace neumožňuje.

Velká diskuze se kdysi rozpoutala i kvůli firmě Les & Timber. Lidé si stěžovali na velký hluk. Všechno se však vyvíjí v souladu s normami. S hlukem bojuje i místní letiště. Vše je však v souladu s normou EIA¹.

4.10.6 Konfliktní linie, charakter tvorby koalic, styl místní politiky

Dotázaní respondenti uvedli, že ve městě nejsou žádné konfliktní linie. Avšak předvolební boje vždycky byly a jsou. Může se zdát, že se objeví menší neshody, ale v reálu je záměr stejný. Opoziční strany vyrukují s věcmi, které by mohly ochromit koalici a ostatní strany. Strany mají v předvolebním období touhu se diferencovat a vyčlenit.

Politické strany upřednostňují svůj program. Žádná strana zde nesedí sama a hledá koalici na základě programové shody. Opozice je od toho, aby kritizovala. Tvorba koalice je klasickou aktivitou, která se děje po každých komunálních volbách. V Čáslavi se tvořily vesměs stejné koalice každé volební období. Za historickou koalici zde lze označit stranu ČSSD a Nezávislé – Evropští demokraté, kteří tvoří koalici již 5 volebních období, po rezignaci pana Málka se koalice doplnila o stranu ANO. Ve všech obdobích vítězila jedna a ta samá strana, strana ČSSD, tudíž si sama mohla určit, kdo bude vykonávat jaké funkce. Z

---

¹ Posouzení vlivu na životní prostředí

rozhovorů vyplynulo, že není rozdíl mezi pravicovými a levicovými stranami. To dokazuje především vytvoření koalice ČSSD a ODS.

Spolek Čáslav pro Všechny, který poprvé kandidoval v roce 2018 a volby vyhrál, se skládal z bývalých členů ČSSD. Odchod členů byl zřejmě zapříčiněn spory mezi osobnostmi, což ovlivnilo i sestavení vítězné koalice minimální vítězné v roce 2018 a stojí za více soutěživým stylem současné Čáslavské politiky. Nejedná se tedy o konfliktní linii, ale o zvýšení kompetitivnosti. Než se tento spolek vyhranil, byla zastupitelstva krátká a probíhala v poklidu. Nyní to bývají až čtyř hodinové bouřlivé debaty.

Pluralita stranického systému je způsobena především individualitami v místním politickém spektru. Nově kandidující spolky či strany chtějí zasáhnout do politiky a zároveň se nespojovat s tradičními stranami.

Ačkoli co strana, to názor, za rozhodnutím stojí především dohoda a snaha o rozvoj města.

Dle Petra Jüptnera spadá obec do kategorie obcí s větší střední velikostí.

Dle typologie lokálních modelů demokracie lze tento model označit za kompetitivní, což znamená, že se zde mísí různé mechanismy stranických systémů a sestavování kandidátních listin. Hlavním znakem od jiných modelů lokální demokracie je vyšší úroveň rivality. Cílem není jen ustanovení nějakou zastupitelstva, ale udržení kontroly nad vedením. Nezbytnou podmínkou je kandidatura více stran, což je pro Čáslav typické. Dá se říci, že kandidatura je skutečně rozmanitá – od národních stran až po místní spolky. Sestavování koalic probíhá na základě spřátelených kandidátních listin. Čáslavské politické strany se snaží získat na kandidátní listinu místně známé osobnostmi, ty jsou pro danou volební stranu více určující než její program. Nedá se zde říci, že by program byly založeny na podstatných rozdílech mezi stranami. Kompetitivní model je typický pro větší obce, kam spadá i město Čáslav.

5 Závěr

Hlavním cílem diplomové práce bylo zjistit faktory, které mohou ovlivňovat vývoj místní samosprávy ve městě Čáslav. Dílčími cíli byla charakteristika hlavních socioekonomických ukazatelů, identifikace místních stranických spekter a analýza chování lokálního stranického systému a charakteristika stylu místní politiky, konfliktních linií a tvorby komunálních koalic v obci na základě analýzy vývoje lokálního stranického systému.

Město Čáslav se nachází ve Středočeském kraji. K 1. 1. 2018 zde žije 10 397 obyvatel, na ploše o rozloze 26 km². Město se skládá ze tří částí – Staré Město, Nové Město a Filipov. Město se rozrůstá díky rozsáhlým rekonstrukcím a výstavbám nových objektů, ať už za účelem bydlení či k rozšíření občanské vybavenosti. Při sčítání lidu v roce 2011 bylo zjištěno 4 892 ekonomicky aktivních obyvatel, z toho 476 bylo nezaměstnaných a 5 258 ekonomicky neaktivních obyvatel.

Na základě analýzy výsledků komunálních voleb od roku 1998 až do roku 2018 bylo zjištěno, že do roku 2014 byly výsledky komunálních voleb stabilní, jak z hlediska personálního, tak z hlediska vítěze voleb. V roce 2018 však byla stabilita narušena a volby vyhrál politický subjekt Čáslav pro Všechny, který nahradil stranu ČSSD ve vládě zastupitelstva.

Lokální stranické spektrum se ve sledovaném období mírně proměňovalo. Stabilními stranami byly strany ČSSD, KSČM a ODS. V komunálních volbách v roce 2018 bylo politické spektrum tvořeno osmi kandidujícími stranami, jež by se dalo označit v souvislosti s celostátním stranickým spektrem za neúplné a odpovídá velikostní kategorii obce. Pluralita stranického systému je způsobena především individualitami v místním politickém spektru. Z rozhovorů vyplynulo, že ve městě nejsou žádné konfliktní linie. Občasné konflikty mají spíše charakter osobních sporů a bývají spojovány s hlavními problémy města, kterými jsou skládka a nemocnice. Komunální koalice vzniká na základě navázání spolupráce vítězné strany s ostatními politickými subjekty a na základě konsenzu. V Čáslavi vznikaly různé typy koalic. Dle Balíkovy typologie v období 1998 až 2002 vznikaly minimální vítězné koalice. V období 2006 až 2014 vznikaly nadměrné koalice. Lze to vysvětlit tím, že strana ČSSD získávala velké množství mandátů a vznikem nadměrné koalice si upevňovala své postavení ve vládě. Převažovaly tedy nadměrné koalice a z toho vyplývající spíše konsensuální styl jednání. V roce 2018 vznikla opět minimální vítězná koalice, jelikož spolek

Čáslav pro všechny sice získal 9 mandátů, ale musel navázat spolupráci zejména s politickými subjekty, které ještě vládu netvořily a bývalá vládní strana (ČSSD) se tak poprvé za sledované období ocitla v opozici.

Dle Petra Jüptnera spadá obec do kategorie obcí s větší střední velikostí.

Město Čáslav představuje soutěživý model lokální demokracie, tedy pluralitní stranický systém s nekooperativním modelem. Ačkoliv z rozhovorů vyplynulo, že město se nepotýká s konflikty, ve městě dochází především před posledním volebním obdobím k výrazné soutěživosti politických subjektů o získání co největšího počtu mandátů v zastupitelstvu. Dle výpočtu indexu plurality bylo zjištěno, že index plurality je větší než dva, což znamená, že je obec skutečně pluralitní a počet kandidátů výrazně převyšuje počet volených křesel do zastupitelstva.

Hlavními faktory, které ovlivňují vývoj místní samosprávy ve městě Čáslav je velikostní kategorie obce (odpovídá politickému stylu, který plyne z měst obdobné velikostní kategorii), existence většího počtu politických subjektů a z toho plynoucí kompetitivní styl jednání.

6 Seznam použitých zdrojů

Balík, Stanislav. 2009. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky.* Praha : Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.

Bernard, Josef, a další. 2011. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj.* Praha : SLON, 2011. ISBN 978-80-7419-069-8.

Bubeníček, Václav, a další. 2005. *Obce jako aktéři politického procesu: Komunitní studie regionálních politických systémů a problematika metodiky jejich zpracování.* Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, 2005. ISBN 80-213-1326-9.

Čmejrek, Jaroslav a kol., a. 2009. *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR.* Praha : Kernberg Publishing, 2009. ISBN 978-80-87168-10-3.

Čmejrek, Jaroslav a Kopřiva, Radek. 2010. *Základy veřejné správy.* Praha : Česká zemědělská univerzita, 2010. 978-80-213-1626-3.

Čmejrek, Jaroslav. 2008. *Obce a regiony jako politický prostor.* Praha : Alfa Nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

Čmejrek, Jaroslav, Bubeníček, Václav a Čopík, Jan. 2010. *Demokracie v lokálním politickém prostoru.* Praha : Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.

Čmejrek, Jaroslav, Bubeníček, Václav a Luhanová, Markéta. 2005. *Politika v regionálním rozvoji. Úvod do studia.* Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, 2005. ISBN 80-213-1157-6.

Farmani, Mostafa a Jafari, Afshin. 2016. *Comparative approach to study the electoral systems of selected countries.* Tehran : autor neznámý, 2016. ISSN 2356-5296.

Charakter lokální politiky v suburbánním politickém prostoru. **Kubálek, Michal a Bubeníček, Václav. 2012.** 3, Praha : Acta Politologica, 2012, Sv. 4. ISSN 1803-08220.

Komunální koalice a politické modely. **Jüptner, Petr. 2004.** 2, místo neznámé : Politologická revue, 2004.

Konfliktní linie v malých obcích. **Bubeníček, Václav a Kubálek, Michal. 2010.** 3, Praha : Acta Politologica, 2010, Sv. 2. ISSN 30-45.

Říchová, Blanka. 2002. *Úvod do současné politologie: Srovnávací analýza demokratických politických systémů.* Praha : Portál, 2002. ISBN 80-7178-628-4.

Seznam použitých zákonných norem

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení)

Zákon č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí

Internetové zdroje

Wikipedie, *Čáslav* [online]. [cit. 2018-06-06]. Dostupné z:

<https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8C%C3%A1slav>

MěÚ Čáslav, oficiální web: Základní informace, *Čáslav* [online]. [cit. 2018-06-06]. Dostupné z:

<http://www.meucaslav.cz/zakladni-informace/d-1040/p1=1946>

MěÚ Čáslav, oficiální web: Historie, *Čáslav* [online]. [cit. 2018-06-06]. Dostupné z:

<http://www.meucaslav.cz/historie/d-1041/p1=1969>

Krásné Česko: Dusíkovo divadlo - Čáslav [online], [cit. 2018-06-06]. Dostupné z:

<https://www.krasnescesko.cz/lokality/29558-dusikovo-divadlo-Caslav-divadlo.html>

Místopisy, *Místopisný průvodce po České republice* [online]. [cit. 2018-10-05]. Dostupné z:

<https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/1988/caslav/pamatky-turistika/>

Český statistický úřad: Počet obyvatel v obcích k 1.1.2018, [online]. [cit. 2018-06-06]. Dostupné z:

<https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-see2a5tx8j>

Český statistický úřad: Obyvatelstvo, domy, byty a domácnosti podle Sčítání lidu, domů a bytů - ČR, kraje, okresy, SO ORP, správní obvody Prahy a města (sídla SO ORP) - 2011, *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2018-10-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo-domy-byty-a-domacnosti-podle-scitani-lidu-domu-a-bytu-2011-cr-kraje-okresy-so-orp-spravni-obvody-prahy-a-mesta-sidla-so-orp-2011-egrhq6c4dz>

Český statistický úřad, *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/staticke/data/2000013/MESTA/Caslav/SPME152_534005.pdf

Český statistický úřad, *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/staticke/data/2000013/MESTA/Caslav/SPME154_534005.pdf

Regionální informační systém [online], [cit. 2018-10-16]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/scitani-lidu-domu-a-bytu-2011?zuj=534005#p4>

Less & Timber: Příběh pily [online], [cit. 2018-06-13]. Dostupné z: <http://www.lesstimber.cz/o-spolecnosti/pribeh-pily-caslav>

21. základna taktického letectva Čáslav: Historie základny [online], [cit. 2018-06-13]. Dostupné z: <http://afbcaslav.cz/?p=417>

Veřejný rejstřík a sbírka listin: Starkl - zahradník spol. s r.o. [online], [cit. 2018-06-13]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=50081630&subjektId=432526&spis>

Základní škola Čáslav: Historie školy [online], [cit. 2018-06-25]. Dostupné z: <http://www.zscaslav.cz/zakladni-informace/historie-skoly.html>

Základní škola Čáslav, Masarykova: Historie školy [online], [cit. 2018-06-25]. Dostupné z: <http://www.zscaslav.cz/zakladni-informace/historie-skoly.html>

Základní škola Čáslav, Sadová: Historie školy [online], [cit. 2018-06-25]. Dostupné z: <https://www.sadovazs.cz/index.php?nid=2232&lid=cs&oid=236556>

Střední odborné učiliště Čáslav: Nabídka oborů [online], [cit. 2018-06-25]. Dostupné z: <http://soucaslav.cz/nabidka-oboru/>

SOŠ a SOU dopravní, Čáslav: Obory studia [online], [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://www.soudopravnicaslav.cz/pro-zajemce-o-studium/obory-studia.html>

Střední zemědělská škola Čáslav [online], [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://www.szescaslav.cz/>

Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Obchodní akademie, Čáslav: Informace o studiu [online], [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://www.szescaslav.cz/>

Gymnázium a SOŠPg Čáslav: O škole [online], [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://www.gymcaslav.cz/skola/o-skole.html>

DDM Čáslav: O škole [online], [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://www.ddmcaslav.cz/>

Základní umělecká škola Jana Ladislava Dusíka v Čáslavi: O škole [online], [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <https://www.zuscaslav.cz/>

Anima Čáslav, o. p.s.: Služby pro seniory a občany se zdravotním postižením [online], [cit. 2018-06-27]. Dostupné z: <https://www.anima-pecovatelska-sluzba.cz/>

Domov důchodců Čáslav [online], [cit. 2018-06-27]. Dostupné z: <http://www.ddcaslav.cz/cz/domov-pro-seniory/poslani-zasady-cile>

Diakonie Střední Čechy [online], [cit. 2018-06-27]. Dostupné z: <http://www.diakonie-stred.cz/o-diakonii-stredni-cechy>

Městské muzeum a knihovna Čáslav [online], [cit. 2018-10-05]. Dostupné z: <http://muzeumcaslav.cz/>

Divadelní noviny: Dusíkovo divadlo Čáslav [online], [cit. 2018-10-05]. Dostupné z: <https://www.divadelni-noviny.cz/dusikovo-divadlo-caslav>

Sport Čáslav: Sportoviště [online], [cit. 2018-10-07]. Dostupné z: <http://sportcaslav.cz/sportoviste/>

FK Čáslav [online], [cit. 2018-10-07]. Dostupné z: <https://www.fkcaslav.cz/>

Tenisový klub Čáslav [online], [cit. 2018-10-07]. Dostupné z: <https://www.teniscaslav.cz/>

AC Čáslav z.s.: Historie [online], [cit. 2018-10-07]. Dostupné z: <http://www.accaslav.estranky.cz/clanky/historie/historie.html>

Judo Czechia Čáslav: Historie oddílu [online], [cit. 2018-10-07]. Dostupné z: <http://judocaslav.cz/historie-naseho-oddilu?lang>

Čáslav: Sportovní kluby [online], [cit. 2018-10-07]. Dostupné z: <http://www.meucaslav.cz/sportovni-kluby/ms-2919/p1=2919>

Pionýrská skupina Čáslav: O nás [online], [cit. 2018-10-07]. Dostupné z: <https://www.pscaslav.cz/o-nas/>

Český rybářský svaz, Místní organizace Čáslav: O nás [online], [cit. 2018-10-07]. Dostupné z: Pionýrská skupina Čáslav: O nás [online], [cit. 2018-10-07]. Dostupné z: <https://www.pscaslav.cz/o-nas/>

Muzejní a vlastivědný spolek "Včela Čáslavská": O nás [online], [cit. 2018-10-07]. Dostupné z: <http://www.vcelacaslavska.eu/onas/>

Fotoklub Čáslav: Historie fotoklubu [online], [cit. 2018-10-07]. Dostupné z: <https://fotoklubcaslav.cz/historie/historie-fotoklubu/>

Městské muzeum Čáslav: Jan Ladislav Dusík [online], [cit. 2018-10-07]. Dostupné z: <http://muzeumcaslav.cz/2018/02/01/jan-ladislav-dusik/>

Wikipedie: Ludmila Formanová [online], [cit. 2018-10-07]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Ludmila_Formanov%C3%A1

MěÚ Čáslav: Závěrečný účet Města Čáslavi za rok 2017, : pdf [online]. [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: http://meucaslav.cz/assets/File.ashx?id_org=1834&id_dokumenty=12781

MěÚ Čáslav: Územní plán města [online], [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: <http://meucaslav.cz/uzemni-plan-mesta/d-1030/p1=1967>

Volby: Volby do zastupitelstev obcí 1998 - 2000 [online], [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv1998/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2105&xobec=534005>

Volby: Volby do zastupitelstev obcí 01.11. - 02.11.2002 [online], [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2105&xobec=534005>

Volby: Volby do zastupitelstev obcí 20.10. - 21.10.2006 [online], [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2105&xobec=534005&xstat=0&xvyber=0>

Volby: Volby do zastupitelstev obcí 15.10. - 16.10.2010 [online], [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2105&xobec=534005&xstat=0&xvyber=0>

Volby: Volby do zastupitelstev obcí 10.10. - 11.10.2014 [online], [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2105&xobec=534005&xstat=0&xvyber=0>

Volby: Volby do zastupitelstev obcí 05.10. - 06.10.2018 [online], [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2105&xobec=534005&xstat=0&xvyber=0>

Kutnohorský deník: Rekonstrukce Dusíkova divadla [online], [cit. 2019-01-24]. Dostupné z: https://kutnohorsky.denik.cz/zpravy_region/rekonstrukce-dusikova-divadla-v-caslavi-se-blizi-20170424.html

StavbaWeb: Cenu za novostavbu v historickém prostředí má divadlo v Čáslavi [online], [cit. 2019-01-24]. Dostupné z: <https://stavbaweb.dumabyt.cz/cenu-za-novostavbu-v-historickem-prostedima-divadlo-v-aslavi-13896/clanek.html>

Kutnohorský deník: V hotelu Grand dokončí hotelové pokoje, vznikne 40 ubytovacích míst [online], [cit. 2019-01-24]. Dostupné z: https://kutnohorsky.denik.cz/zpravy_region/v-hotelu-grand-dokonci-hotelove-pokoje-vznikne-40-ubytovacich-mist-20170909.html

Svoboda info: Nový zimní stadion v Čáslavi otevrou slavnostně v neděli 18. prosince veřejným bruslením [online], [cit. 2019-01-24]. Dostupné z: <http://www.svoboda.info/zpravy/caslav/novy-zimni-stadion-v-caslavi-otevrou-slavnostne-v-nedeli-18-prosince-verejnym-bruslenim-29176/>

Obzory Kutnohorska: Připravují dovybavení šaten zimního stadionu v Čáslavi [online], [cit. 2019-01-24]. Dostupné z: <https://www.obzorykutnohorska.cz/clanek-pripravuji-dovybaveni-saten-zimniho-stadionu-v-caslavi>

Kutnohorský deník: Kaly na skládce v Čáslavi? Je to hlinka tvrdí AVE CZ [online], [cit. 2019-01-24]. Dostupné z: https://kutnohorsky.denik.cz/zpravy_region/kaly-na-skladce-v-caslavi-je-to-hlinka-tvrdi-ave-cz-20180328.html

Kutnohorský deník: Na místě čáslavské skládky chtějí lidé lyžařský areál nebo bobovou dráhu [online], [cit. 2019-01-30]. Dostupné z: https://kutnohorsky.denik.cz/zpravy_region/na-miste-caslavske-skladky-chteji-lide-lyzarsky-areal-nebo-bobovou-drahu-20171027.html

Kutnohorský deník: Provoz na čáslavské interně jede v normálním režimu [online], [cit. 2019-01-30]. Dostupné z: https://kutnohorsky.denik.cz/zpravy_region/provoz-na-caslavske-interne-jede-v-normalnim-rezimu-20181004.html

Čáslav pro všechny: Kdo jsme, naše cíle, naše hodnoty [online], [cit. 2019-01-30]. Dostupné z: <http://www.caslavprovsechny.cz/2017/10/kdo-jsme-nase-cile-nase-hodnoty.html>

Ostatní zdroje

Čáslavské noviny

Rozhovory se zastupiteli

7 Přílohy

Obrázek 9: Poloha města Čáslav

